

Kultur för alla

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 59 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2013 som rör kultur för alla i vid bemärkelse. Utskottet behandlar 25 av dessa förenklat eftersom de rör frågor som riksdagen har tagit ställning till tidigare under mandatperioden.

Förslagen gäller bl.a. kultursamverkansmodellen, kulturverksamhet på teckenspråk och dövulturens historia, internationellt kulturutbyte, avtalet om medverkans- och utställningsersättning, ombyggnaden av Kungliga Operan, den s.k. enprocentsregeln och filmavtalets utformning.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet finns 15 reservationer och ett särskilt yttrande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Den nationella kulturpolitiken – bakgrund	7
Kultursamverkansmodellen	7
Kulturverksamhet på teckenspråk och dövulturens historia	10
Arbetsplatsbibliotek	13
Internationellt kulturutbyte	16
Hbt-frågor inom kultur	19
MU-avtalet	20
Scenkonstallianserna	23
Bild- och formkonstnärer	24
Enprocentsregeln	25
Ombyggnaden av Kungliga Operan	27
Nyckelharpans bevarande	29
Lokal och regional scenkonst	31
Filmavtalet	32
Textning av tv-program, film på bio, dvd-filmer och teater	35
Bergmancenter på Fårö	36
Tidigare behandlade förslag	37
Reservationer	40
1. Kultursamverkansmodellen, punkt 1 (S, V)	40
2. Arbetsplatsbibliotek, punkt 3 (S, V)	41
3. Internationellt kulturutbyte, punkt 4 (S)	41
4. Internationellt kulturutbyte, punkt 4 (V)	42
5. MU-avtalet, punkt 6 (S, MP, V)	43
6. Scenkonstallianserna, punkt 7 (S, MP, V)	44
7. Bild- och formkonstnärer, punkt 8 (V)	45
8. Enprocentsregeln, punkt 9 (S, MP, V)	45
9. Ombyggnaden av Kungliga Operan, punkt 10 (S, MP, V)	46
10. Nyckelharpans bevarande, punkt 11 (S)	47
11. Lokal och regional scenkonst, punkt 12 (S, MP)	48
12. Lokal och regional scenkonst, punkt 12 (V)	49
13. Filmavtalet, punkt 13 (SD)	49
14. Filmavtalet, punkt 13 (V)	50
15. Bergmancenter på Fårö, punkt 15 (S)	51
Särskilt yttrande	53
Hbt-frågor inom kultur, punkt 5 (S)	53
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	54
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013	54

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Kultursamverkansmodellen

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Kr281 av Ola Johansson (C),

2013/14:Kr316 av Helén Pettersson i Umeå m.fl. (S),

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 16 och

2013/14:N333 av Christer Nylander (FP) yrkande 9.

Reservation 1 (S, V)

2. Kulturverksamhet på teckenspråk och dövulturens historia

Riksdagen avslår motion

2013/14:Kr295 av Eva-Lena Jansson m.fl. (S) yrkandena 2 och 3.

3. Arbetsplatsbibliotek

Riksdagen avslår motion

2013/14:Kr250 av Clas-Göran Carlsson m.fl. (S).

Reservation 2 (S, V)

4. Internationellt kulturutbyte

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 22–24 och

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 11.

Reservation 3 (S)

Reservation 4 (V)

5. Hbt-frågor inom kultur

Riksdagen avslår motion

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 19.

6. MU-avtalet

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 12 och

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkandena 26 och 27.

Reservation 5 (S, MP, V)

7. Scenkonstallianserna

Riksdagen avslår motion

2013/14:Kr317 av Meeri Wasberg (S).

Reservation 6 (S, MP, V)

8. Bild- och formkonstnärer

Riksdagen avslår motion

2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 9 och 13.

Reservation 7 (V)

9. Enprocentsregeln

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 10 och 11,

2013/14:Kr338 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 3 och

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 28.

Reservation 8 (S, MP, V)

10. Ombyggnaden av Kungliga Operan

Riksdagen avslår motion

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 20.

Reservation 9 (S, MP, V)

11. Nyckelharpans bevarande

Riksdagen avslår motion

2013/14:Kr287 av Agneta Gille och Ardalan Shekarabi (båda S).

Reservation 10 (S)

12. Lokal och regional scenkonst

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 20 och

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 21.

Reservation 11 (S, MP)

Reservation 12 (V)

13. Filmavtalet

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt

2013/14:Kr312 av Mattias Karlsson (SD) yrkandena 1–3.

Reservation 13 (SD)

Reservation 14 (V)

14. Textning av tv-program, film på bio, dvd-filmer och teater

Riksdagen avslår motion

2013/14:So474 av Anita Brodén och Christer Winbäck (båda FP) yrkande 3.

15. Bergmancenter på Fårö

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Kr241 av Christer Engelhardt (S) och

2013/14:Kr271 av Christer Engelhardt (S).

Reservation 15 (S)

16. Tidigare behandlade förslag

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Kr203 av Anders Andersson (KD) yrkandena 1 och 2,

2013/14:Kr206 av Tina Ehn m.fl. (MP),

2013/14:Kr208 av Eva Sonidsson och Kristina Nilsson (båda S),

2013/14:Kr216 av Anders Ahlgren (C),

2013/14:Kr235 av Annika Eclund och Anders Andersson (båda KD),

2013/14:Kr240 av Carin Runeson och Kurt Kvarnström (båda S),

2013/14:Kr253 av Roza Güclü Hedin m.fl. (S),

2013/14:Kr296 av Börje Vestlund (S),

2013/14:Kr302 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1–4 och 15,

2013/14:Kr306 av Gunnar Andréén (FP),

2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1, 2, 14 och 18,

2013/14:Kr326 av Hannah Bergstedt m.fl. (S),

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkandena 13, 17, 18 och 29 samt

2013/14:N360 av Kent Persson m.fl. (V) yrkande 13.

Stockholm den 6 februari 2014

På kulturutskottets vägnar

Gunilla Carlsson i Hisings Backa

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Ulf Nilsson (FP), Anne Marie Brodén (M), Peter Johnsson (S), Göran Montan (M), Kerstin Engle (S), Gustaf Hoffstedt (M), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S), Per Lodenius (C), Isak From (S), Amir Adan (M), Tina Ehn (MP), Lars-Axel Nordell (KD), Margareta Larsson (SD), Lars Ohly (V) och Peter Jutterström (M).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas 59 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2013 som rör kultur för alla i vid bemärkelse. Utskottet behandlar 25 av dessa förenklat eftersom de rör frågor som riksdagen har tagit ställning till tidigare under mandatperioden.

Utskottets överväganden

Den nationella kulturpolitiken – bakgrund

Utgångspunkten för den statliga kulturpolitiken är de nationella kulturpolitiska mål som riksdagen antog i december 2009.¹ Målen lyder:

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Kultursamverkansmodellen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fyra motionsyrkanden om kultursamverkansmodellen med hänvisning till att det inte nu finns grund för att föreslå några ändringar i modellen.

Jämför reservation 1 (S, V).

Motionerna

I kommittémotion 2013/14:Kr339 begär Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) ett tillkännagivande till regeringen om regional kulturverksamhet – kultursamverkansmodellen (yrkande 16). Motionärerna anser att kultursamverkansmodellen i första hand har blivit en angelägenhet för förvaltning och politik på regional nivå. För att modellen ska bli framgångsrik måste fler kulturellt yrkesverksamma men även företrädare för amatörkulturen involveras i processen, anför de.

Helén Pettersson i Umeå m.fl. (S) begär i motion 2013/14:Kr316 ett tillkännagivande till regeringen om kultur i hela landet. Motionärerna är positiva till kultursamverkansmodellen och dess intention att utvidga utrymmet för regionala prioriteringar och variationer. I syfte att ta vara på det regionala och lokala engagemanget för kulturen har regioner och landsting i genomsnitt ökat sina anslag med 5 procent. Enligt en rapport från Sve-

¹ Prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145.

riges Kommuner och Landsting har staten ökat sin del med 0,49 procent. Denna systematiska övervärling av ansvaret riskerar enligt motionärerna att utarma det lokala kulturengagemanget och minska de lokala projekten eftersom de regionala kulturverksamheterna både behöver täcka kostnadsutvecklingen och samtidigt fortsätta att hålla en hög konstnärlig kvalitet.

I motion 2013/14:N333 föreslår Christer Nylander (FP) ett tillkännagivande till regeringen om en utveckling av kultursamverkansmodellen (yrkande 9). Motionären anser att samverkansmodellen på sikt bör utvecklas så att statliga resurser helt skiftas till den regionala nivån samtidigt som staten tar ett mer övergripande ansvar för att utveckla och sprida kulturyttringar och kulturarv som är av nationellt intresse.

Ola Johansson (C) föreslår i motion 2013/14:Kr281 ett tillkännagivande till regeringen om en ny modell för den nationella kulturpolitiken med utgångspunkten att involvera regionerna i den nationella politiken. Motionären anser att kultursamverkansmodellen har bidragit till att mobilisera kulturlivet i regionerna och lyfta fram det som är regionalt mest angeläget. Nu vill motionären att man går vidare och utvecklar en nationell modell som lyfter fram spetskompetensen där den finns i landet. Detta bör ske i samverkan mellan regionerna och staten.

Bakgrund

Från och med 2013 ingår samtliga regioner och landsting i Sverige, med undantag för Stockholm, i kultursamverkansmodellen. Medel fördelas inom anslag 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet, som för 2014 uppgår till nästan 1,3 miljarder kronor. Kultursamverkansmodellen baseras på samverkan och dialog mellan staten och landstinget, där både nationella kulturpolitiska mål och regionala prioriteringar ska beaktas. Landstinget eller regionen ansvarar för att en treårig regional kulturplan utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd både med länets professionella kulturliv och med det civila samhället. Med kulturplanen som grund beslutar sedan Statens kulturråd om det statsbidrag som landstinget ska fördela.

Inom ramen för anslaget kan Statens kulturråd även lämna tidsbegränsade utvecklingsbidrag. Bidrag kan ges till strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse, exempelvis projekt som är metodutvecklande eller projekt som kan utveckla den nationella infrastrukturen inom kulturområdet. Under 2013 har Kulturrådet fördelat totalt närmare 45 miljoner kronor i utvecklingsbidrag. I detta belopp ingår den förstärkning på 25 miljoner kronor per år som gäller 2012–2014. Stockholms län som står utanför modellen har fått 3 miljoner kronor, medan 42 miljoner kronor har gått till verksamheter i de län som ingår i kultursamverkansmodellen.

I forskningsantologin Under konstruktion. Effekter av kultursamverkansmodellen 2010–2012 redovisade Sveriges Kommuner och Landsting att ca 4 miljarder kronor avsatts inom ramen för kultursamverkansmodellen och

att stat, landsting och kommun bidragit med cirka en tredjedel var. Resultatet från en enkätundersökning till de fem regioner som inledningsvis ingick i modellen visade att dessa hade ökat sin andel av finansieringen för regional kultur med knappt 5 procent i genomsnitt. Staten hade ökat sin medfinansiering till de fem pilotlänen² med 0,49 procent under 2011. Region Halland och Region Skåne fick därutöver ytterligare påslag för dans- respektive bild- och formverksamheter.

Myndigheten för kulturanalys redovisade i rapporten Kultursamverkansmodellen. En första rapport (2012:1) att statsbidragen till de fem regionerna 2011 räknades upp med 0,49 procent. Region Halland fick därutöver 700 000 kronor för att permanenta en danssatsning som tidigare delfinansierats med bidrag från Statens kulturråd. Totalt innebar det en uppräknings på 3,57 procent. Region Skåne fick utöver uppräknings ytterligare 1 miljon kronor för bild- och formområdet. Totalt innebar det en uppräknings med 1,01 procent. I rapporten redovisas vidare att de fem första regionerna i samverkansmodellen har 37 procent av Sveriges befolkning och sammantaget fick ca 45 procent av de totala statsbidragen till regional kulturverksamhet.

I rapporten Kultursamverkansmodellen, styrning och bidragsfördelning (2013:2) presenterade Myndigheten för kulturanalys en fördjupad utvärdering av kultursamverkansmodellen. Rapporten redovisar bl.a. att den statliga styrningen av den regionala kulturpolitiken är fortsatt stark men att det regionala och kommunala inflytandet ökar samt att regionala prioriteringar och variationer börjar slå rot. Vidare framgår att det ännu inte skett några större förändringar av hur de statliga bidragen fördelas mellan regionerna, dock visar fördelningen av utvecklingsbidragen en större variation. Rapporten lyfter vidare fram att syftet med uppföljningen behöver tydliggöras.

I december 2013 presenterade Statens kulturråd rapporten Kultursamverkansmodellen. Uppföljning 2012. Syftet med uppföljningen är att ta fram kunskapsunderlag för en nationell överblick och bedömning av om kultursamverkansmodellen har använts på ett bra sätt. Kunskapsunderlaget ska ge olika intressenter underlag för utvärdering och analys. Av rapporten framgår bl.a. att drygt 77 procent av kultursamverkansmedlen fördelas till teater-, dans- och musikområdet. Därefter kom museumområdet med ca 15 procent varefter de övriga områdena, dvs. biblioteksverksamhet, konst- och kulturfrämjande verksamhet, regional enskild arkivverksamhet, filmkulturell verksamhet samt främjande av hemslojden, delade på resterande medel. Mixen varierar dock starkt mellan olika regioner. Museiverksamheten står för det största antalet besök, följt av musik och teater.

² Region Skåne, Region Halland, Region Gotland, Västra Götalandsregionen och Norrbottens läns landsting.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att kultursamverkansmodellen införts successivt och att det är först 2013 som samtliga regioner och landsting i Sverige, med undantag för Stockholm, ingår i modellen. Av de redovisningar av kultursamverkansmodellen som hittills presenterats framgår att man på regional och kommunal nivå uppfattar att samverkan ökar på samtliga nivåer som en konsekvens av att modellen har införts. När det gäller uppfattningen om modellens påverkan på kulturutbudet är bilden mer splittrad. På vissa håll anser man att samverkansmodellen lett till ökat kulturutbud och ökad kvalitet i kulturen, på andra håll anser man att kulturens kvalitet inte påverkats av samverkansmodellen.

Utskottet noterar vidare att det inte finns några indikationer på att det hittills har skett några egentliga förändringar i fördelningen av statliga bidrag till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen. Samtidigt kan framhållas att det statliga utvecklingsbidraget fördelas på ett mer flexibelt sätt än de statliga bidragen till regional kulturverksamhet som fördelas med kulturplanen som underlag. För vissa regioner innebär utvecklingsbidraget ett substantiellt tillskott av medel till kultur, medan andra regioner har varit mindre lyckosamma när de ansökt om detta bidrag eller inte sökt i någon större utsträckning.

Kultursamverkansmodellen har tagits emot mycket positivt och har på många sätt vitaliserat kulturlivet regionalt och lokalt. Utskottet avser att noga följa den fortsatta utvecklingen vad gäller kultursamverkansmodellen men anser inte att det nu finns grund för att föreslå några ändringar i modellen. Motionerna 2013/14:Kr281 (C), 2013/14:Kr316 (S), 2013/14:Kr339 (S) yrkande 16 och 2013/14:N333 (FP) yrkande 9 avstyrks.

Kulturverksamhet på teckenspråk och dövulturens historia

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om kulturverksamhet på teckenspråk och dövulturens historia med hänvisning till det aktiva arbete som pågår.

Motionen

I motion 2013/14:Kr295 av Eva-Lena Jansson m.fl. (S) föreslås tillkännagivanden till regeringen om att främja kulturverksamhet på teckenspråk (yrkande 2) och att tillgängliggöra teckenspråkets och dövulturens historia (yrkande 3). Motionärerna anför att We Sign, en del av ABF, under de senaste åren har visat hur kultur för, av och med teckenspråkiga kan gå till. Statens kulturråd skulle kunna ta lärdom av denna verksamhet för att i

sin tur kunna stödja utvecklingen av kultur av, med och för vuxna teckenspråkiga. Motionärerna pekar vidare på att teckenspråkets och dövkulturrens historia är okänd för många trots att den är en del av Sveriges gemensamma kulturarv. De anser att denna del av kulturarvet måste tillgängliggöras på museer och andra offentliga lokaler där medborgarna kan ta del av detta.

Bakgrund

Regeringen beslutade sommaren 2011 om en strategi för genomförandet av funktionshinderspolitiken i Sverige 2011–2016. Syftet med strategin är att presentera politikens inriktning med konkreta mål för samhällets insatser samt hur resultaten ska följas upp under de kommande fem åren. På kulturområdet är Statens kulturråd och Riksantikvarieämbetet sektorsansvariga myndigheter med uppgift att vara samlande, stödjande och pådrivande i arbetet för att nå de funktionshinderspolitiska målen. Myndigheternas delmål går ut på att öka den fysiska tillgängligheten, öka tillgängligheten till information och öka tillgängligheten till innehållet i verksamheten.

För Kulturrådet gäller delmålen:

- Samtliga kulturinstitutioner som får statsbidrag ska ha en handlingsplan för ökad tillgänglighet senast 2013.
- Samtliga kulturinstitutioner som får statsbidrag ska ha åtgärdat enkelt avhjälpna hinder senast 2016.
- Samtliga kulturinstitutioner som får statsbidrag ska ha webbplatser och e-tjänster som är tillgänglighetsanpassade senast 2016.

Regeringen beslutade 1977 att Tyst Teaters ensemble, som startat 1970, skulle bli en del av Riksteatern. År 2010 lanserade Riksteaterns Tyst Teater sig som ett center för dövscenkonst. Målet var att vara en mötesplats för alla som vill komma i kontakt med scenkonst på teckenspråk, både i Sverige och internationellt. Tyst Teater turnerar under våren 2014 med en visuell föreställning på sju språk – nordsamiska, sydsamiska, meänkieli, svenska, finska samt finskt och svenskt teckenspråk – När vinterns stjärnor lyser här. Turnén är ett samarbete mellan Riksteatern, Giron sámi teáhter, Norrbottensteatern och Tornedalsteatern.

Vidare kan redovisas att regeringen i regleringsbrevet för 2014 har uppdragit åt Statens kulturråd att tillsammans med Riksantikvarieämbetet, Stiftelsen Svenska Filminstitutet, Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) och Post- och telestyrelsen samt andra berörda aktörer kartlägga hur tekniska lösningar kan användas för att öka tillgängligheten till kultur för personer med funktionsnedsättning. Lärande exempel och förslag till framtida insatser ska beskrivas. Statens kulturråd ska lämna in en samlad rapport till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 1 mars 2014.

Kulturutskottet har våren 2013 initierat ett uppföljnings- och utvärderingsprojekt som heter Kultur för alla, där utskottet avser att följa upp i vilken mån personer med funktionsnedsättning har möjlighet att ta del av kultur och att själva utöva kultur och hur deras kulturarv belyses.

Som en del i detta arbete höll utskottet den 17 oktober 2013 en offentlig utfrågning om funktionshindersperspektiv i kulturarvet (rapport 2013/14:RFR4). Vid utfrågningen presenterades Haikuprojektet, ett treårigt samarbetsprojekt (2010–2013) mellan Stiftelsen Nordiska museet och Handikapphistoriska föreningen som finansierats av Allmänna arvsfonden. Projektet har haft som mål att synliggöra hur historien sett ut och ser ut för personer med funktionsnedsättning.

Av projektets slutrapport framgår det att museernas insatser för att vidga kulturarvet så att alla människors historia blir synliggjord är av avgörande betydelse för förståelsen av vårt samhälle. Resultatet visar på att museerna bör göra följande:

- Bättre synliggöra levnadsförhållandena för personer med funktionsnedsättning och samhällets synsätt och åtgärder ur ett historiskt och samtida perspektiv.
- Förbättra dokumentationen på området och skapa en bättre sökbarhet i samlingarna.
- Öka kunskapen om föremål relaterade till funktionshindrades liv och erfarenheter och synliggöra föremålen i sin kontext.
- Inkludera personer med funktionsnedsättningar innehållsmässigt i utställningar.
- Fortsätta att förbättra den fysiska tillgängligheten till byggnader och lokaler.
- Uppdatera informationen så att den når alla. Det gäller både webbsidor och annan information.
- Öka medvetenheten och kunskaperna både om hinder i samhället och om funktionsnedsättning. Mer utbildning efterfrågas av experter och personer med egen erfarenhet av funktionsnedsättning.

Handikapphistoriska föreningen och Upplandsmuseet har därefter beviljats projektmedel från Allmänna arvsfonden för projektet Fokus – Funktionshinder Och Kulturarv, Utbildning och Samverkan där man utgår från de vunna erfarenheterna av Haikuprojektet. Syftet är att under två år utbilda museipersonal från olika delar av landet och samtidigt forma ett nätverk som verkar för att funktionshindersperspektivet beaktas i museernas mångfaldsarbete. De övergripande målen i projektet är att funktionshindersaspekter ska vara en självklar del av mångfaldsbegreppet i det praktiska arbetet på landets museer i fortsättningen och att kvinnor och män med funktionsnedsättning, oavsett ålder, ska få sin historia och sitt liv beaktat i museernas arbete.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka att det är angeläget att kulturen är tillgänglig för alla liksom att kulturarvet speglar hela befolkningens erfarenheter. Det är därför tillfredsställande att notera det aktiva arbete som nu pågår på olika håll. Statens kulturråd ska om några månader rapportera av uppdraget med förslag till framtida insatser för att öka tillgängligheten till kultur för personer med funktionsnedsättning. Handikaphistoriska föreningen och Upplandsmuseum arbetar för att funktionshindersperspektivet ska bli en given del i museernas mångfaldsarbete.

Utskottet anser mot bakgrund av det aktiva arbete som pågår att det inte behövs något initiativ från riksdagens sida. Motion 2013/14:Kr295 (S) yrkandena 2 och 3 avstyrks därmed.

Arbetsplatsbibliotek

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att återinföra bidraget till kultur i arbetslivet, bl.a. till arbetsplatsbibliotek. Riksdagen hänvisar till den satsning på läsfrämjande insatser som nu görs dels via Statens kulturråd, dels via folkbildningen.

Jämför reservation 2 (S, V).

Motionen

I motion 2013/14:Kr250 av Clas-Göran Carlsson m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande till regeringen om ett återinförande av kultur i arbetslivsbidraget. Motionärerna anför att företag länge kunde söka bidrag för att göra satsningar på litteratur och konst på arbetsplatserna från anslagsposten Kultur i arbetslivet, s.k. KIA-bidrag. Anslagen krympte under 2000-talet och stödet togs bort helt 2010. Ett återinförande av bidraget skulle ge en tydlig signal till både företag och dess anställda att kultur i vardagen ska främjas. Arbetsplatsbibliotek bör vara en självklar del av den allmänna folkbildningen, anser motionärerna.

Bakgrund

I slutet av 1980-talet fick Statens kulturråd ansvar för fördelningen av det statliga bidraget Kultur i arbetslivet. Detta innebar bl.a. möjlighet att ge stöd till arbetsplatsbibliotek som inrättats av fackliga organisationer. I regleringsbrevet bl.a. för 2005 och 2006 fick Statens kulturråd i uppdrag att inom ramen för läsfrämjande verksamhet och arbetet med kultur i arbetslivet särskild stödja och verka för framgångsrika läsfrämjande projekt av typen Läs för mig pappa! Kulturrådet skulle därutöver i samarbete med bl.a. En bok för alla AB undersöka hur litteratur och läsning ytterligare

kunde främjas på arbetsplatserna, genom t.ex. arbetsplatsbibliotek. Bidrag till arbetsplatsbibliotek lämnades från dåvarande anslag 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. I regleringsbrevet för 2007 återfanns inte länge detta uppdrag. Under villkoren för anslaget 28:2 föreskrevs att bidrag kunde lämnas för insatser för att främja en bred kulturverksamhet med arbetsplatsen och arbetsgemenskapen som utgångspunkt, bl.a. genom stöd till långsiktigt läsfrämjande.

Det huvudsakliga stödet för läsfrämjande insatser lämnas från anslaget 3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter. Detta stöd har under de senaste åren uppgått till ca 10 miljoner kronor per år.

I december 2013 godkände riksdagen regeringens förslag till nationella mål för politiken för litteratur- och läsfrämjande (prop. 2013/14:3, bet. 2013/14:KrU4, rskr. 2013/14:117). Målen är att alla i Sverige ska, oavsett bakgrund och med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar, ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga och ha tillgång till litteratur av hög kvalitet.

I propositionen 2013/14:3 Läsa för livet aviserade regeringen att Statens kulturråd skulle ges i uppdrag att ta initiativ till, samordna och följa upp läsfrämjande insatser av nationellt strategiskt intresse. Statens kulturråd har senare i budgeten för 2014 tillförts 15 miljoner kronor för detta uppdrag (prop. 2013/14:1 utg.omr. 17, bet. 2013/14:KrU1, rskr. 2013/14:112). Kulturrådet ska ta fram ett nationellt handlingsprogram för läsfrämjande utanför skolan. Arbetet ska ske i samverkan med bl.a. Statens skolverk, Myndigheten för tillgängliga medier, folkbildningens organisationer och berörda parter. Arbetet ska ske med utgångspunkt i de nationella målen för litteratur- och läsfrämjande. Handlingsprogrammet ska bl.a. innehålla en redovisning av hur medlen till läsfrämjande satsningar planeras och fördelas på bidragsgivning respektive genomförande av verksamheten.

I proposition 2013/14:3 aviserades vidare att 30 miljoner kronor av det statliga stödet till folkbildningen borde destinerats för planerad läsfrämjande verksamhet inom folkbildningen. Regeringen gjorde bedömningen att folkbildningen och det övriga civila samhället har en viktig roll i det läsfrämjande arbetet, inte minst när det gäller vuxna som i dag inte läser. Regeringen anförde (s. 35):

Det finns verksamheter, som lyfts fram av Litteraturutredningen som i dag inte får statligt stöd, t.ex. arbetsplatsbibliotek och vägkrogsbibliotek. De faller utanför ramen för bidraget till studieförbunden och kan inte längre betecknas som utvecklingsprojekt och därigenom få läsfrämjandebidrag från Statens kulturråd. Statsbidrag till folkbildningsverksamhet fördelas av Folkbildningsrådet och bygger på särskilda villkor som beslutas av Folkbildningsrådets styrelse. För studieförbunden gäller t.ex. att minst 50 procent av ett studieförbunds verksamhet i studietimmar räknat ska genomföras inom verksamhetsformen studiecirkel. Enligt Litteraturutredningens bedömning har detta i flera avseenden varit negativt för det läsfrämjande arbetet eftersom det inneburit att studieförbunden inte har prioriterat läsfrämjande verksamheter som inte

passar den form som statsbidraget kräver. Vidare har det från folkbiblioteken framförts att formkraven för bidragsgivningen kan försvåra samarbetet med studieförbunden. [– – –]

I en tid där klyftorna mellan de som läser och de som inte läser ökar och läsförmågan bland unga minskar välkomnar regeringen att folkbildningens aktörer emellertid ska kunna vara mer aktiva i att stärka intresset och motivationen för läsning och litteratur i grupper som sällan eller aldrig läser. Studieförbunden kan i detta avseende vara en fortsatt stark resurs.

För 2014 har 30 miljoner kronor av bidraget till folkbildningen destinerats för planerad läsfrämjande verksamhet enligt regleringsbrevet till Kammarkollegiet för budgetåret 2014 i fråga om anslagen 14:1, 14:2 och 14:2 (2011).

Vidare har riksdagen nyligen beslutat om en ny bibliotekslag (prop. 2012/13:147, bet. 2013/14:KrU2, rskr. 2013/14:26). I bibliotekslagen har det införts en bestämmelse om att folkbiblioteken särskilt ska främja läsning och tillgång till litteratur. Folkbiblioteken ska vidare verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet. Utskottet behandlade i anslutning till det ett yrkande om arbetsplatsbibliotek (2013/14:KrU2). Utskottet anförde då bl.a. att det är en fråga för berörda aktörer.

I propositionen Bildning och tillgänglighet – radio och tv i allmänhetens tjänst 2014–2019 (prop. 2012/13:164) föreslog regeringen att medelstillellningen till Sveriges Utbildningsradio AB (UR) skulle höjas med 50 miljoner kronor för att stärka företagets utbildningsuppdrag. I propositionen framhöll regeringen att UR ska utveckla och vidga sitt utbildningsutbud och även rikta sig till folkhögskolor och studieförbund. Riksdagen har beslutat i enlighet med förslaget (bet. 2013/14:KrU3, rskr. 2013/14:60).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har många gånger, bl.a. i betänkandet 2013/14:KrU4 Läs för livet, framhållit att läsning är grundläggande för demokratiskt deltagande, inläring och utbildning. Utskottet har därför välkomnat och ställt sig bakom de nationella målen för litteratur- och läsfrämjande om att alla i Sverige ska, oavsett bakgrund och med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar, ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga och ha tillgång till litteratur av hög kvalitet.

Ett flertal läsfrämjande insatser har genomförts de senaste åren. Statens kulturråds stöd till läsfrämjande insatser har de senaste åren uppgått till ca 10 miljoner kronor årligen. Med de beslut som riksdagen nu tagit om budgeten för 2014 ökas anslaget med 15 miljoner kronor. Inom ramen för folkbildningsanslaget avsätts vidare 30 miljoner kronor för läsfrämjande insatser. Utskottet vill understryka att det delar regeringens bedömning att folkbildningen och det övriga civila samhället har en viktig roll i det läsfrämjande arbetet, inte minst när det gäller vuxna som inte läser.

De tydliga målen för läsfrämjandet och de ökade resurserna i kombination med den nya bibliotekslagen skapar enligt utskottets uppfattning goda förutsättningar för att nå målet att alla i Sverige, oavsett bakgrund och med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar, ska ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga och ha tillgång till litteratur av hög kvalitet.

Utskottet ser sammanfattningsvis positivt på att läsfrämjande insatser nu kommer i fokus och anser att motionen 2013/14:Kr250 (S) i huvudsak är tillgodosedd. Motionen avstyrks.

Internationellt kulturutbyte

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fyra motionsyrkanden om det internationella kulturutbytet med hänvisning till pågående arbete på området.

Jämför reservationerna 3 (S) och 4 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2013/14:Kr339 begär Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) ett tillkännagivande till regeringen om internationalisering och mångfald (yrkande 11). Motionärerna anser att regeringen bör ge Statens kulturråd i uppdrag att i sitt arbete med internationaliseringen stötta och prioritera kulturföreningar, fria grupper, institutioner och andra initiativ med inriktning på ett långsiktigt arbete för att öka mångfalden genom internationalisering i olika former.

I partimotion 2013/14:Kr309 framhåller Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att kulturen till sin natur är både gränsöverskridande och brobyggande. Motionärerna anser att det internationella kulturutbytet måste stärkas genom att regeringen ser till att antalet kulturattachéer utökas och det internationella kulturarbetet förstärks. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (yrkande 22). Regeringen bör även återkomma till riksdagen med förslag som innebär att det personella och organisatoriska stödet till översättarverksamheten återupprättas (yrkande 23). Motionärerna oroas av att stödet för översättarutbildningen på t.ex. Södertörns högskola har upphört och att översättarcentrum på Rhodos riskerar att läggas ned på grund av den ekonomiska krisen i Grekland. Motionärerna pekar på att det skrivna ordet är satt under stor press och vill att Sverige ska erbjuda fristäder för förföljda kulturskapare. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur kommuner som upplåter bostäder till förföljda kulturskapare ska kunna stötta ekonomiskt. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (yrkande 24).

Bakgrund

Samtliga myndigheter på kulturområdet har enligt sina instruktioner i uppgift att integrera ett internationellt och interkulturellt perspektiv i sina verksamheter. Regeringen gjorde i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1 utg.omr. 17) bedömningen att myndigheterna har utvecklat sina internationella kontakter och att det internationella kulturutbytet har ökat. Globaliseringen har lett till att kulturen har fått en allt större roll i relationsskapandet med andra länder. Diskussionen om kulturdiplomati och dess ökande betydelse syns alltmer såväl i Sverige som inom EU. En relaterad trend kan noteras i det faktum att vissa länder satsar alltmer på att etablera nationella kulturinstitut i andra länder.

Enligt regleringsbrevet för 2014 ska Statens kulturråd i internationella sammanhang främja kulturens roll för yttrandefrihet och demokratisering. Arbetet ska bl.a. bedrivas i enlighet med regeringens bedömningar i propositionen 2013/14:3 Lära för livet där litteraturens roll för yttrandefrihet och demokratisering lyfts fram. Kulturrådet ska inom ramen för myndighetens uppdrag verka för synergier mellan kulturpolitiska och biståndspolitiska insatser. Kulturrådet ska vidare verka för fler fristäder för förföljda konstnärer samt för att de fristadskonstnärer som finns i Sverige ska få ökad möjlighet att bli en del av offentligheten. Uppdraget ska genomföras i samverkan med berörda myndigheter och organisationer samt med kommuner och landsting.

Statens kulturråd har uppmärksammat att många aktörer inom områdena scenkonst, musik, och bild- och formkonst arbetar internationellt inom ramen för sina ordinarie verksamheter. Kulturrådet har därför inlett utvecklingen av bidragsgivningen inom dessa konstområden. För 2014 innebär detta bl.a. att bidrag till internationella turnéer och samarbetsprojekt inom scenkonstområdet söks samtidigt med övrigt stöd.

I regleringsbrevet för 2014 har Konstnärsnämnden fått flera uppdrag på det internationella området. Konstnärsnämnden ska utveckla en verksamhet för internationellt kulturutbyte på musikområdet som bygger på erfarenheterna från Iaspis och Internationella dansprogrammet. Arbetet ska ske efter samråd med berörda aktörer. Vidare ska Konstnärsnämnden i internationella sammanhang främja kulturens roll för yttrandefrihet och demokratisering och inom ramen för myndighetens uppdrag verka för synergier mellan kulturpolitiska och biståndspolitiska insatser. Konstnärsnämnden ska även ta fram former för hur ett internationellt utbytesprogram inom litteraturområdet kan utformas. Detta uppdrag ska utföras i samråd med Statens kulturråd, Sveriges författarfond och andra berörda aktörer som har kunskap om litteraturområdet och de litterära upphovsmännens situation. Utgångspunkt för uppdraget är regeringens bedömning i propositionen 2013/14:3 Läsa för livet.

Regeringen utser, och Kulturdepartementet är ansvarig huvudman för, de utsända kulturråd som finns stationerade vid Sveriges ambassader i Berlin, London, Moskva, Peking och Washington samt vid Sveriges ständiga

representation vid Europeiska unionen i Bryssel. Chefen för Svenska kulturhuset i Paris är samtidigt också kulturråd vid Sveriges ambassad i Paris men tillhör organisatoriskt UD (Svenska institutet). Vidare har en ny kulturrådstjänst inrättats 2013, vid generalkonsulatet i Istanbul, Turkiet.

Kulturrådens övergripande uppgift är att främja kulturutbytet med stationeringslandet och stimulera den kulturella dialogen. De fungerar som en länk för att hjälpa kulturutövare med internationella kontakter såväl mellan institutioner som mellan de fria kulturleben i olika länder. De utsända kulturråden utgör enligt regeringen en betydelsefull del i det integrerade Sverigefrämjandet. Kulturrådens verksamhet är av stor betydelse för det svenska kulturlivets internationella kontakter.

Inom EU har förordningen om inrättande av programmet Kreativa Europa för perioden 2014–2020 antagits av rådet. Detta gjordes vid råds-mötet för transport, telekommunikation och energi den 5 december 2013. Genom det nya programmet slås de nuvarande fristående programmen Kultur, Media och Media Mundus ihop. Det nya programmet har en budget på 1,46 miljarder euro, och det har två mål: att främja kulturell och språklig mångfald och öka konkurrenskraften inom kultursektorn, den audiovisuella sektorn och den kreativa sektorn med särskilt beaktande av de utmaningar som globaliseringen och den digitala tekniken medför. Budgeten ska fördelas med minst 56 procent till delprogrammet Media, minst 31 procent till delprogrammet Kultur och högst 13 procent till den sektorsöverskridande delen. Här kan nämnas att det inom ramen för programmet finns möjlighet att söka översättarstöd.

Ett nytt konstnärligt magisterprogram på avancerad nivå för litterär översättning startar under vårterminen 2014 på Akademin Valand, Göteborgs universitet. Programmet för litterär översättning inleds med tre språkgrupper; arabiska, tyska och engelska.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill framhålla att internationellt och interkulturellt utbyte och internationell och interkulturell samverkan är prioriterade uppgifter inom kulturpolitiken. Samarbeten och kontakter mellan kulturskapare i olika länder är grundläggande för kulturlivets utveckling och förnyelse. Kulturråden är en viktig resurs för det internationella samarbetet mellan Sverige och stationeringsländerna. Det är därför positivt att notera att en ny kulturrådstjänst nu inrättats i Turkiet. Utskottet anser dock att det är regeringens sak att bedöma var, när och om det finns anledning att inrätta ytterligare kulturrådstjänster.

Utskottet är mycket positivt till att regeringen bl.a. har gett Konstnärsnämnden i uppdrag att i samråd med Sveriges författarfond och Statens kulturråd föreslå hur ett internationellt utbytesprogram inom litteraturområ-

det kan utformas. Utskottet delar regeringens bedömning att verksamheten i ett utbytesprogram bör vara öppen för författare, översättare och kulturjournalister i hela världen.

Vad gäller fristadsprogrammet arbetar Statens kulturråd aktivt med nätverksarbete kring det fyrtiotal fristäder som finns i Sverige i dag. Utskottet vill återigen framhålla att det är glädjande att arbetet med fristäder för författare nu har vidgats till att omfatta fler konstarter (jfr bl.a. bet. 2013/14:KrU1).

Utskottet noterar också att EU nu antagit programmet Kreativa Europa för perioden 2014–2020 med målet att främja kulturell och språklig mångfald.

Utskottet anser inte att något initiativ behövs med anledning av motionerna 2013/14:Kr309 (V) yrkandena 22–24 och 2013/14:Kr339 (S) yrkande 11. Motionerna avstyrks med det ovan anförda.

Hbt-frågor inom kultur

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om hbt-frågor. Riksdagen hänvisar bl.a. till regeringens hbt-strategi och uppdrag till Statens kulturråd och Riksutställningar.

Jämför särskilt yttrande (S).

Motionen

I kommittémotion 2013/14:Kr339 föreslår Gunilla Carlsson i Hisings Backa ett tillkännagivande till regeringen om hbt-frågor inom kultur och idrott (yrkande 19). Motionärerna anser att det är viktigt att historien ur ett hbt-perspektiv synliggörs, dokumenteras, kulturellt levandegörs och blir tillgänglig. Det är enligt motionärerna viktigt att detta perspektiv finns inom de offentliga kulturinstitutionerna och i all offentlig bidragsgivning på kulturområdet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att de nationella kulturpolitiska målen som antogs av riksdagen 2009 anger att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Det innebär att det ska vara möjligt att ta del av ett kulturutbud som präglas av mångfald och hög kvalitet oavsett var man bor i landet. Ett annat av de nationella kulturpolitiska målen anger att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Detta mål innebär bl.a. att samhället ska präglas av en rikedom av kulturuttryck (prop. 2009/10:3,

bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145). Målen för den statliga kulturpolitiken gäller för de nationella kulturinstitutionerna och är också avsedda att vägleda och inspirera politiken i kommuner och landsting.

Utskottet kan konstatera att regeringen i januari 2014 antog en samlad hbt-strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Syftet med hbt-strategin är att stärka arbetet för hbt-personers situation i Sverige. Som en del i detta arbete har regeringen i regleringsbrevet för 2014 gett Statens kulturråd i uppdrag att vara en strategisk myndighet, enligt regeringens strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Uppdraget ska genomföras så att kulturmyndigheter, kulturaktörer och publik engageras. Myndigheten ska samråda med övriga strategiska myndigheter, dvs. Diskrimineringsombudsmannen, Ungdomsstyrelsen, Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen. Samverkan ska även ske med organisationer som företräder hbt-personer och med relevanta kulturaktörer. Myndigheten ska redovisa planerade och vidtagna insatser till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet och Kulturdepartementet) senast den 30 oktober 2014. För uppdraget får 500 000 kronor användas från utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, anslaget 2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m., anslagspost 9.

Regeringen har vidare i regleringsbrevet för 2014 gett Riksutställningar i uppdrag att genomföra en särskild kartläggning av hur hbt-perspektivet belyses inom utställningsområdet. Kartläggningen ska genomföras utifrån en global omvärldsanalys. Inom ramen för uppdraget bör även möjligheter och metoder för sektorn att utveckla hbt-perspektivet inom utställningsmediet presenteras. Redovisningen av uppdraget ska ske senast den 15 februari 2015 till Regeringskansliet (Kulturdepartementet med kopia till Arbetsmarknadsdepartementet).

Utskottet anser att motion 2013/14:Kr339 (S) yrkande 19 är tillgodosedd med vad som anförts. Något initiativ från riksdagen sida behövs således inte. Motionen avstyrks.

MU-avtalet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om vidare riktlinjer och uppföljning av avtalet om medverkans- och utställningsersättning, MU-avtalet, med hänvisning till att ett sådant arbete pågår.

Jämför reservation 5 (S, MP, V).

Motionerna

Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) tar i kommittémotion 2013/14:Kr339 yrkande 26 upp frågan om MU-avtalet. För att avtalet ska få en verklig praktisk betydelse för de konstnärer som ställer ut gäller att avtalet efterlevs. Motionärernas uppfattning är att alla som får statligt bidrag till sin verksamhet ska följa MU-avtalet och föreslår därför att regeringen utarbetar riktlinjer för att alla institutioner som får statligt bidrag följer MU-avtalet. Regeringen bör, enligt motionärerna, skyndsamt bereda denna fråga och återkomma till riksdagen med förslag.

I samma motions yrkande 27 begärs att Statens kulturråd ges i uppdrag att ansvara för uppföljningen av hur MU-avtalet efterlevs. Motionärerna anser att det är angeläget att MU-avtalet följs upp årligen.

I partimotion 2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 12 anförs att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som innebär att utställningsarrangörer som får statliga bidrag ska tillämpa MU-avtalet. Motionärerna hävdar att avtalet alltför sällan följs och vill att utställningsarrangörer som får statliga bidrag ska tvingas att tillämpa MU-avtalet.

Utskottets ställningstagande

Medverkans- och utställningsavtalet (MU-avtalet), som är ett ramavtal för konstnärers medverkan och ersättning vid utställning, godkändes av regeringen 2008 och trädde i kraft den 1 januari 2009. Avtalet har upprättats mellan staten representerad av Statens kulturråd å den ena sidan och Konstnärernas Riksorganisation (KRO), Föreningen Sveriges Konsthantverkare och Industriformgivare (KIF), Föreningen Svenska Tecknare och Svenska Fotografers förbund å den andra sidan. Avtalet reglerar villkor och ersättningsnivåer vid visning av konstverk som ägs av konstnärerna själva. Det omfattar nu levande konstnärer som har sin huvudsakliga verksamhet i Sverige och/eller är stadigvarande bosatta i landet, oberoende av organisations-tillhörighet. Avtalet omfattar även statliga myndigheter och institutioner som får statliga anslag eller bidrag för sin verksamhet. I enlighet med avtalet har en referensgrupp tillsatts av avtalsparterna. Gruppen ska följa hur avtalets bestämmelser implementeras och tillämpas. För att fullgöra sina uppgifter ska gruppen få tillgång till enskilda avtal som har upprättats mellan konstnärer och arrangörer.

Avtalet reglerar vilka villkor och ersättningsnivåer som ska gälla när statliga institutioner ställer ut verk som ägs av konstnären. Regeringen har framhållit betydelsen av att avtalet fungerar som en förebild för andra offentliga och privata utställare (prop. 2009/10:1 utg.omr. 17). Konstnärernas Riksorganisation (KRO) har, bl.a. med medel från regeringen, under 2012 gjort en informations- och utbildningsinsats för att MU-avtalet ska få en så bred tillämpning som möjligt även på det regionala och det kommu-

nala planet. Kulturrådet verkar vidare för att samtliga regioner som ingår i kultursamverkansmodellen ska skriva in i sina kulturplaner att de avser att följa MU-avtalet.

Statens kulturråd har tillsammans med parterna genomfört en uppföljning av hur MU-avtalet tillämpats. Uppföljningen har redovisats i en rapport (dnr Ku2013/1327/KO). Enligt uppföljningen fyller avtalet en viktig roll men det skulle med fördel kunna förenklas och förtydligas. Regeringen har därefter gett Statens kulturråd i uppdrag att i dialog med berörda konstnärsorganisationer utarbeta ett nytt avtal. Syftet med omförhandlingen är att förenkla och förtydliga avtalet och därmed ge förutsättningar för att fler statliga institutioner ska använda det. Det är också angeläget att genom ett enklare och tydligare avtal ge förutsättningar för att öka andelen övriga utställningsarrangörer som tillämpar dess principer. Statens kulturråd lämnade den 2 december 2013 ett sådant förslag på ett omförhandlat MU-avtal till Kulturdepartementet. Förslaget har tagits fram tillsammans med KRO/KIF, Svenska Tecknare och Svenska Fotografers förbund.

Kulturrådet har i rapporten MU-avtalet – nulägesanalys och förslag till revidering bedömt att det finns områden i MU-avtalet som är i behov av revidering. I förslaget har bl.a. begreppet konstnär ändrats till upphovsman, konstverk till verk och konstutställning till utställning för att på ett tydligare sätt omfatta exempelvis fotografer, illustratörer och tecknare.

Andra förslag på ändringar är sluttande tariffer, ersättningar, efter tolv veckors utställning. Syftet är att underlätta för kulturhistoriska institutioner som har längre utställningsperioder att ställa ut konst och därmed öka arbetsmöjligheterna för bild- och formkonstnärer.

I det inlämnade förslaget är det också tydligare att utställningsersättningen inte kan förhandlas bort av statliga institutioner och att den ska betalas till konstnärer vid utställning av verk som är i deras ägo, oavsett om avtal har tecknats eller inte. Ett reviderat MU-avtal är en del i arbetet för att öka antalet arrangörer som tillämpar MU-avtalet.

Det omförhandlade avtalet gäller från det datum som regeringen godkänner det. Detta förväntas ske under 2014.

Kulturutskottet har tidigare uttalat att det är angeläget att MU-avtalet tillämpas inte bara av statliga institutioner utan även av icke-statliga institutioner som får statligt stöd (senast i bet. 2012/13:KrU11). Utskottet förutsätter att så sker.

Utskottet anser att det är viktigt att avtalet följs upp och konstaterar att ett sådant arbete sker.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2013/14:Kr339 (S) yrkandena 26 och 27 samt 2013/14:Kr309 (V) yrkande 12.

Scenkonstallianserna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om scenkonstallianserna.
Jämför reservation 6 (S, MP, V).

Motionen

I motion 2013/14:Kr317 av Meeri Wasberg (S) anføres att möjligheterna att höja anslaget till scenkonstnärallianserna bör ses över. I motionen framförs att arbetslösheten bland kulturarbetare är högre än i många andra grupper och att många kulturarbetare tvingas lämna kulturarbetsmarknaden. Scenkonstallianserna bidrar till att fler scenkonstnärer kan arbeta och därmed få en tryggare social och ekonomisk situation.

Utskottets ställningstagande

Det finns i dag tre scenkonstallianser, Teateralliansen, Dansalliansen och Musikalliansen, som tillsammans har 315 anställda.

Alliansmodellen kan beskrivas som en tredje anställningsform och innebär förenklat att frilansande skådespelare, dansare och musiker anställs av en s.k. allians som drivs i form av ett aktiebolag. Aktiebolaget finansieras med statliga bidrag och ägs gemensamt av arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna på respektive scenkonstområde. Det statliga bidraget för allianserna uppgår 2014 till totalt drygt 62 miljoner kronor (utg.omr. 17 anslaget 1:2)

Allianserna betalar ut lön till scenkonstnärerna under perioder då de saknar engagemang. Genom sin anställning får de möjlighet att vid behov vara sjukskrivna eller föräldralediga samt ta semester. Vidare betalar allianserna in pensionspremier för de anställda. Därutöver erbjuder samtliga tre scenkonstallianser sina anställda olika former av kompetensutveckling samt arbetar med arbetsförmedlande verksamhet.

Syftet med allianserna är bl.a. att öka frilansande scenkonstnärers sociala och ekonomiska trygghet, avlasta arbetslöshetskassan, utveckla matchning och förmedling samt stimulera den konstnärliga utvecklingen.

Det kan nämnas att regeringen i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1 utg.omr. 17) bedömer att den nuvarande statliga regleringen av tjänstepensionerna på scenkonstområdet bör avvecklas fr.o.m. den 1 januari 2015 och ersättas med en kollektivavtalsreglerad ordning. Regeringen avser att återkomma till parterna om ramarna för en statlig finansiering av den nya pensionsordningen.

Kulturutskottets uppföljnings- och utvärderingsgrupp gjorde våren 2012 en uppföljning och utvärdering av scenkonstalliansernas verksamhet. Resultatet av arbetet redovisades i mars 2012 i form av en rapport, Verksamheten vid scenkonstallianserna – En utvärdering (2011/12:RFR10). Gruppen

konstaterade bl.a. att scenkonstallianserna på ett avgörande sätt har ökat den sociala och ekonomiska tryggheten för dem som anställts, samtidigt som många kvalificerade frilansare står utanför allianserna. Utskottet ser inga skäl för ett tillkännagivande till regeringen i frågan. Därmed avstyrks motion 2013/14:Kr317 (S).

Bild- och formkonstnärer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att utreda möjligheterna att skapa en konstnärssallians för bild- och formkonstnärer samt ett motionsyrkande om en samlad nationell strategi för bild- och formområdet.

Jämför reservation 7 (V).

Motionen

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) anför i partimotion 2013/14:Kr309 yrkande 9 att regeringen skyndsamt bör utreda möjligheterna att skapa en tredje anställningsform för bild- och formkonstnärer. Vänsterpartiet vill undersöka möjligheterna att skapa en fjärde konstnärssallians för bild- och formkonstnärer på samma sätt som de s.k. teater-, musik- och dansallianserna. Motionärerna menar att bildkonstnärerna är den grupp kulturskapare som har de sämsta ekonomiska villkoren av alla.

I samma motions yrkande 13 begärs att regeringen utformar en nationell strategi för bild- och formkonst. Detta område behöver enligt motionärerna en nationell strategi som samlar de viktigaste förslagen för att fler konstnärer ska kunna leva på sitt arbete samt att fler personer ska få tillgång till bildkonst i samhället.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att anslaget 5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer inom utgiftsområde 17 för 2014 uppgår till drygt 344 miljoner kronor. Bland annat får anslaget användas för visningsersättning och bidrag till bild- och formkonstnärer. Medlen fördelas av Konstnärsnämnden genom Sveriges Bildkonstnärnsfond.

Konstnärsnämnden ska, i enlighet med sin instruktion (2007:1199), analysera och sprida kunskap om konstnärernas sociala och ekonomiska situation.

En av regeringens prioriteringar för kulturpolitiken är förbättrade villkor för den nyskapande kulturen. En utgångspunkt för regeringen är att öka möjligheten för kulturskapare att leva på sitt skapande. En rad insatser

görs på detta område (jfr prop. 2013/14:1 s. 100–101). Förutom bidrag och stipendier som fördelas av Konstnärsnämnden kan nämnas exempelvis MU-avtalet och Skapande skola.

Sammantaget visar det anförda att en lång rad insatser har gjorts och görs kontinuerligt på det konstnärspolitiska området. Utskottet anser sig kunna utgå från att regeringen även fortsättningsvis kommer att bedriva en aktiv konstnärspolitik med samma syfte som hittills, nämligen att de professionella konstnärerna ska kunna leva på sin yrkesverksamhet och ha goda möjligheter att fritt utveckla sitt konstnärliga skapande.

Utskottet anser mot denna bakgrund inte att de aktuella motionsyrkandena bör föranleda tillkännagivanden till regeringen. Motion 2013/14:Kr309 (V) yrkandena 9 och 13 avstyrks därför.

Enprocentsregeln

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om enprocentsregeln vid offentligt byggande med hänvisning till Konstnärsnämndens nyligen publicerade undersökning av i vilken omfattning kommunerna, landstingen, regionerna och staten i dag ger konstnärer uppdrag för byggnadsanknuten konst. Jämför reservation 8 (S, MP, V).

Motionerna

I kommittémotion 2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 28 anfördes att det i dag saknas kunskap om hur enprocentsregeln efterlevs. Motionärerna anser därför att det vore viktigt att det görs en utvärdering av hur enprocentsregeln fungerar i praktiken och menar att det behöver göras en grundanalys av hur enprocentsregeln efterlevs i kommuner, landsting och på statlig nivå samt hos privata aktörer som byggbolag m.fl. Motionärerna vill därför ge Myndigheten för kulturanalys, i samarbete med Statens konstråd samt Konstnärsnämnden, i uppdrag att genomföra en sådan utvärdering men också parallellt förstärka informationen om enprocentsregeln.

I kommittémotion 2013/14:Kr338 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 3 begärs att Kulturrådet ska utvärdera enprocentsregeln om utsmyckning av offentliga miljöer. I motionen framförs att det i dag saknas kunskap om hur enprocentsregeln fungerar i praktiken. Miljöpartiet anser därför att det behövs en utvärdering av hur regeln efterlevs på såväl kommunal nivå, landstingsnivå och statlig nivå som hos privata aktörer och att Kulturrådet bör ansvara för en sådan utvärdering. Kulturrådet bör också upprätta rekommendationer för hur fler kan stimuleras att tillämpa enprocentsregeln.

I partimotion 2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 10 begärs förslag till ett stimulanspaket med utbildning och ekonomiskt stöd för kommuner och landsting som antar enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning.

I samma motions yrkande 11 anförs att regeringen bör utreda hur många kommuner och landsting som använder enprocentsregeln, hur enprocentsregeln kan spela en större roll i framtida byggnationer och investeringar samt vilka eventuella sanktioner som kan vara aktuella mot byggherrar som inte tillämpar enprocentsregeln.

Utskottets ställningstagande

Den s.k. enprocentsregeln introducerades på 1930-talet för att skapa arbetsuppgifter för bildkonstnärerna (prop. 1937:157). I propositionen framhöll regeringen att det i anslag till statliga byggnader under vissa förutsättningar regelmässigt borde beräknas ett icke alltför ringa belopp till konstnärlig utsmyckning. Bidraget skulle inte generellt fastläsas vid ett visst procenttal, utan bestämmas från fall till fall, men det borde i allmänhet inte understiga 1 procent av byggnadskostnaderna. I enlighet med förslaget i propositionen tillkom Konstrådet, numera Statens konstråd, som skulle avgöra hur disponibla medel skulle fördelas på olika slags arbeten, såsom skulptur och stafflikonst. Efter att medelsanvisningen för den konstnärliga utsmyckningen under andra världskriget avbrutits infördes fr.o.m. budgetåret 1947/48 ett fast belopp. Därefter har riksdagen vid upprepade tillfällen behandlat motionsyrkanden som har syftat till att enprocentsregeln skulle tillämpas som norm vid beräkningen av medel för statliga konstinköp. Dessa har avslagits bl.a. med hänvisning till att de statliga konstinköpen borde grundas på en kulturpolitisk bedömning snarare än att kopplas till omfattningen av byggandet vid en viss tidpunkt. Dock har 1 procent av den totala byggkostnaden ansetts kunna vara ett rimligt riktmärke.

Utskottet konstaterar inledningsvis att den s.k. enprocentsregeln inte är tvingande för vare sig staten, landstingen eller kommunerna. Däremot utgör den ett riktmärke som går ut på att medel ska avsättas för konstnärlig gestaltning i offentliga miljöer.

Konstnärsnämnden genomförde 2012–2013 en kartläggning av bl.a. uppfyllelsen av enprocentsregeln. Kartläggningen genomfördes i samarbete med Statens konstråd och syftade till att undersöka hur mycket som investeras i offentlig konst, hur detta organiseras samt konstnärernas villkor för att utföra uppdragen. Konstnärsnämnden publicerade undersökningen i Ingen regel utan undantag, Enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning av offentlig miljö, Konstnärsnämnden 2013. Ingen regel utan undantag kan ses som en vägledning i att arbeta med enprocentsregeln. Rapporten belyser frågor som hur arbetet bedrivs i dag och hur samverkan mellan offentliga och privata aktörer ser ut.

Regeringen har gett Statens konstråd i uppdrag att samverka med Arkitekturmuseet (nu Statens Centrum för arkitektur och design), Boverket och Riksantikvarieämbetet för att vidareutveckla och stärka en helhetssyn i planeringen och gestaltningen av offentliga miljöer. Genom samverkan mellan myndigheterna ska goda exempel spridas på hur platsspecifik konstnärlig utformning och en medveten arkitektur kan ingå i och bidra positivt till en helhetsplanering av offentliga områden, platser eller byggnader. Statens konstråd ska redovisa och kommentera uppdragets genomförande i en särskild rapport till Regeringskansliet senast den 22 februari 2014.

Utskottet anser att enprocentsregeln är en viktig utgångspunkt i konstnärlig gestaltning i offentliga miljöer. Enligt utskottet torde motionsyrkandena i hög grad vara tillgodosedda genom bl.a. ovan nämnda studie. Motionerna 2013/14:Kr339 (S) yrkande 28, 2013/14:Kr338 (MP) yrkande 3 samt 2013/14:Kr309 (V) yrkandena 10 och 11 avstyrks därmed.

Ombyggnaden av Kungliga Operan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om livesändningar av operaföreställningar med hänvisning till pågående utvecklingsarbete.

Jämför reservation 9 (S, MP, V).

Motionen

I kommittémotion 2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 20 anfördes frågan om förutsättningar för livesändningar i direktiven till Statens fastighetsverk om renovering och ombyggnad av Kungliga Operan. I motionen anfördes att en ombyggd nationalscen för opera bör bli en angelägenhet för hela svenska folket. Ett konkret sätt är att i utredningen ta fram underlag och beskrivningar på fast installation av teknisk utrustning så att Operan dels kan göra inspelningar, dels ge livesända föreställningar till de digitaliserade biograferna runt om i hela landet. Nu finns chansen att göra den svenska nationaloperan till angelägenhet för hela landet, en chans som man enligt motionärerna inte får missa.

Utskottets ställningstagande

Kungl. Operan AB är Sveriges nationalscen för opera och balett. Kungliga Operan fick 2010 i uppdrag av regeringen att föreslå åtgärder för ökad samverkan med landets övriga operainstitutioner och pröva det nuvarande uppdraget för nationalscenen med utgångspunkt i en omvärldsanalys. Operan redovisade sitt uppdrag i april 2012. I rapporten togs frågan om Operans lokaler upp. Bland annat anfördes att något genomgripande och långsiktigt hållbart måste göras åt Operans lokalsituation.

Sedan 2010 har 10 miljoner kronor avsatts årligen för renoveringsinsatser på Operan inom ramen för den statliga kulturbudgeten. En renovering av teatermaskineriet påbörjades under sommaren 2012. En andra etapp av renovering av teatermaskineriet, liksom renovering av ljus och ljud, kommer att fortsätta under sommaruppehållen 2013 och 2014. Renoveringen tillgodoser framför allt säkerhetskraven för arbetsmiljön, bl.a. avseende ventilationen, och är en förutsättning för att bedriva fortsatt verksamhet under kommande år.

I budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1 utg.omr. 17 s. 24) aviserade regeringen att en ombyggnad och renovering av operahuset i Stockholm ska ske. Syftet är dels att genomföra en genomgripande renovering, dels att göra huset mer öppet och tillgängligt för publik och allmänhet för att kunna nå nya publikgrupper. Ytterligare ett syfte är att Operan ska kunna utveckla sin konstnärliga verksamhet och öka sitt internationella samarbete.

Bakgrunden är Operans behov av en ombyggnad av operahuset för att bättre kunna möta de krav som dagens utövare och publik ställer på en nationalscen för opera och balett. Operahuset i Stockholm har också ett omfattande renoveringsbehov. Behoven gäller bl.a. ventilation, brandskydd och teknik. Behov finns också av modernare och mer tillgängliga publika utrymmen samt fler utrymmen för föreställningar och repetition.

Regeringen gav i december 2013 Statens fastighetsverk i uppdrag att i nära samverkan med Operan genomföra en förstudie för en renovering och ombyggnad av Operans byggnad. Inom ramen för uppdraget ska Statens fastighetsverk samråda med Riksantikvarieämbetet, Stockholms kommun och eventuella övriga berörda aktörer.

En delrapport ska lämnas senast den 16 juni 2014. I delrapporten ska man identifiera de ombyggnads- och renoveringsbehov som är kopplade till att utveckla Operans konstnärliga och publika verksamhet. I delrapporten ska man också beskriva de behov som är kopplade dels till de antikvariska värdena i fastigheten, dels till andra delar av byggnaden. Den totala kostnaden för ombyggnads- och renoveringsarbetet inklusive kostnader för förstudie, projektering och byggnadsanknutna inventarier som tillhör Operan och andra tillkommande kostnader får inte uppgå till mer än 2 miljarder kronor i 2013 års penningvärde.

Digitala sändningar av föreställningar från Operan har genomförts i samarbete med Folkets Hus och Parker bl.a. i syfte att nå en publik utanför Stockholm. Under hösten 2013 har Operan även direktsänt en föreställning i Kungsträdgården i Stockholm. Operan har också samarbetat med Sveriges Radio AB och Sveriges Television AB om utsändningar.

Utskottet välkomnar den planerade renoveringen av Operan. Utskottet konstaterar att Operan redan i dag bedriver en omfattande verksamhet med en stor bredd. En renovering och ombyggnad av Operan kommer att göra huset mer öppet och tillgängligt för en större publik och ge möjlighet att nå ut till nya publikgrupper. Utskottet utgår från att även tekniken ses

över inom ramen för arbetet med en ombyggnad. Utskottet välkomnar en sådan utveckling och anser att resultatet av det pågående utvecklingsarbete som pågår inom Operan och Statens fastighetsverk bör avvaktas.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2013/14:Kr339 (S) yrkande 20.

Nyckelharpans bevarande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om nyckelharpans bevarande liksom betydelsen av nyckelharpsbyggarutbildningen vid Eric Sahlström-institutet.

Jämför reservation 10 (S).

Motionen

I motion 2013/14:Kr287 av Agneta Gille och Ardalan Shekarabi (båda S) anförts att möjligheterna för en bredare finansiering för nyckelharpans bevarande bör ses över liksom nyckelharpsbyggarutbildningen vid Eric Sahlströminstitutet (ESI). Motionärerna anför att ESI är ett betydande kulturcentrum i Sverige med ambitionen att bidra till att alla ska få möta folkmusik, folksång och folkdans samt vara ett nav för kunskap och utbildning och ett centrum för nyckelharpan i världen. Motionärerna anför att detta immateriella världskulturarv behöver tryggas. Motionärerna anför vidare att många nyttoeffekter kan uppnås genom att öka kontaktytorna mellan utövande nyckelharpsmusikanter från Sverige och hela världen, byggare av instrumentet, forskare, publik och intresserade, och framhåller folkmusiktraditionen och nyckelharpan som en del av varumärket Sverige. Mot denna bakgrund anser motionärerna att det är utomordentligt angeläget med en bredare finansiering för denna viktiga verksamhet.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis kan nämnas att Eric Sahlström-institutet får bidrag genom Kulturrådet som aktör av kulturpolitiskt intresse inom ramen för anslaget 2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (utg.omr. 17).

Utgångspunkten för regeringens kulturpolitik är de nationella kulturpolitiska målen som presenterades i propositionen Tid för kultur och som beslutades av riksdagen i december 2009 (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145). Målen är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konst-

närlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. För att uppnå målen ska kulturpolitiken bl.a. främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas.

Institutet för språk och folkminnen har enligt regleringsbrevet för 2014 huvudansvaret för att under 2014 tillvarata och utveckla det påbörjade arbetet med tillämpningen av Unescos konvention om det immateriella kulturarvet. Den 26 januari 2011 ratificerade Sverige, som 134:e land, Unescos konvention om det immateriella kulturarvet, dvs. hur människors traditioner, berättelser, folkmusik, dans och andra immateriella kulturarv ska tryggas. En arbetsgrupp knuten till institutet har i uppgift att inventera s.k. immateriella kulturarv. Det kan bl.a. handla om musik- och hantverkstraditioner. Enligt Unescos konvention är det immateriella kulturarvet något som överförs mellan generationer och är avhängigt av färdigheter och kunskap till skillnad från konkreta föremål. Unesco poängterar vikten av att icke-statliga organisationer blir engagerade och tillfrågade i arbetet med konventionen eftersom det är de som är kulturbärarna. Ett par av de områden som konventionen täcker in är s.k. performances såsom musik och dans, och muntliga traditioner och uttryck.

Eric Sahlström-institutet är ett nationellt centrum för folkmusik och dans, med ett särskilt uppdrag att värna om nyckelharpan. Institutet bildades 1998 och driver utbildningar i folkmusik, dans och nyckelharpsbygge samt ett antal projekt och nätverk för att stärka, utveckla och sprida kunskap om genren. Eric Sahlström-institutet har tillsammans med Berättarnätet Kronoberg blivit ackrediterat av Unesco för att arbeta med Unescos konvention om skyddandet av det immateriella kulturarvet samt bistå med rådgivning till Unesco. Organisationerna är de första svenska icke-statliga kulturorganisationer som har fått denna utmärkelse. Beslutet fattades i Baku i Azerbajdzjan den 2–7 december 2013 av de 24 länderna i Unescos kommitté som arbetar med konventionen (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage).

Traditionella hantverkstraditioner som att bygga en nyckelharpa liksom musicerandet i sig utgör delar av kulturarvet som bör bevaras för framtiden. Utskottet noterar det arbete som pågår med tillämpningen av Unescos konvention om det immateriella kulturarvet och anser inte att det finns skäl för ett riksdagens tillkännagivande till regeringen. Därmed avstyrks motion 2013/14:Kr287 (S).

Lokal och regional scenkonst

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ideella kultur- och musikarrangörers betydelse samt ett motionsyrkande om betydelsen av regional spridning av dans och teater.

Jämför reservationerna 11 (S, MP) och 12 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 21 anförs att de ideella arrangörerna ofta utgör motorn i det lokala kulturlivet och engagerar många människor som brinner för att arrangera teaterföreställningar, konserter, festivaler m.m. Motionärerna anser att det i dag saknas fakta och kunskap om vilken betydelse de ideella kultur- och musikarrangörerna har i det lokala kulturlivet, och inte minst vilken betydelse de har för att skapa arbetstillfällen till kulturskaparna. Myndigheten för kulturanalys bör därför, anser motionärerna, få i uppdrag att i samverkan med Kulturrådet och de ideella kultur- och musikarrangörerna ta fram relevant statistik och relevanta analyser.

I partimotion 2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 20 begärs att regeringen återkommer till riksdagen med förslag på hur den regionala spridningen av dans och teater ska kunna garanteras och finansieras. Motionärerna understryker att teater, dans och andra konstformer ska finnas i hela landet och anser att den regionala spridningen är ett nationellt ansvar och att staten måste garantera finansieringen.

Utskottets ställningstagande

Kultursamverkansmodellen är ett sätt att öka dialogen mellan stat, lands- och kommuner liksom med civilsamhället och med professionella kulturskapare både nationellt och regionalt. Arbetet med samverkansmodellen har fått ett positivt mottagande, vilket bl.a. visas i den utvärdering som Myndigheten för kulturanalys gjort och som publicerats i rapporten Kultursamverkansmodellen – Styrning och bidragsfördelning (2013:2).

Konstnärsnämnden arbetade under 2012 aktivt inom ramen för särskilda regeringsuppdrag som bl.a. handlade om kultursamverkansmodellen, handlingsplanen för kulturella och kreativa näringar, jämställdhet inom musiken, konstnärers rörlighet internationellt och kartläggning av musikarrangörer.

Myndigheten för kulturanalys har i uppdrag att utveckla den officiella statistiken inom kulturområdet till att även innefatta bild och form samt scenkonst. Vidare ska myndigheten genomföra kulturvaneundersökningar med särskild redovisning av barns och ungas kulturvanor samt utveckla kvalitativa och kvantitativa indikatorer för kulturområdet.

Det kan nämnas att Kulturdepartementet i maj 2013 anordnade ett rundabordssamtal om förutsättningarna för den professionella dansen. Vid samtalet framkom bl.a. att förutsättningarna för den professionella dansen har förbättrats de senaste åren.

Statens kulturråd ska enligt uppdrag i regleringsbrevet för 2014 i samverkan med Konstnärsnämnden analysera och bedöma hur statens nuvarande insatser på dansområdet motsvarar dagens och framtida utvecklingsbehov. Uppdraget ska redovisas i en gemensam delrapport till Kulturdepartementet senast den 15 maj 2014 och slutredovisas den 15 oktober 2015.

Riksteatern ska enligt beslut av regeringen den 14 december 2013 förmedla scenkonstproduktioner till lokala och regionala arrangörer i landet och internationellt. Riksteatern ska främja en geografisk spridning av scenkonst som når en så stor och bred publik som möjligt. Vidare ska Riksteatern verka för ett starkt arrangörsled inom scenkonsten i hela landet.

Riksteatern ska också inom sitt ansvarsområde och i samarbete med regionala och lokala aktörer sprida danskonsten i hela landet och därmed ge koreografer och dansare utrymme att utveckla sitt konstnärskap. För att stärka scenkonsten ska Riksteatern samverka med lokala och regionala scenkonstinstitutioner, den fria scenkonsten och andra aktörer. I detta ingår att tillsammans med de professionella kulturskaparna medverka till att utveckla dialogen med det civila samhället.

Utskottet konstaterar att det är viktigt att kulturens roll ökar i betydelse på det regionalpolitiska planet. Kulturen bör finnas på flera arenor samtidigt. Kulturen är inte minst viktig för den regionala tillväxten. Utskottet kan konstatera att kultursamverkansmodellen fungerar väl och att utvärderingar görs på området. Riksteatern bedriver ett omfattande arbete för att sprida och främja scenkonst i hela landet och utveckla dialogen med arrangörer på lokal och regional nivå. Motionsyrkandena torde i stort vara tillgodosedda. Därmed avstyrks motionerna 2013/14:Kr339 (S) yrkande 21 och 2013/14:Kr309 (V) yrkande 20.

Filmavtalet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om filmavtalets utformning.
Jämför reservationerna 13 (SD) och 14 (V).

Motionerna

I partimotion 2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 anförs att regeringen bör återkomma med ett förslag om mer långsiktiga villkor för filmstödet. I motionen framförs att svensk film behöver bättre och mer långsiktiga villkor för att kunna hävda sin särart i den internationella kon-

kurrensen. Mångfald inom filmen behöver, enligt motionärerna, värnas. Motionärerna pekar också på att filmen har en viktig funktion i att spegla det svenska samhällets utveckling. Samtidigt menar motionärerna att svensk film i dag är underfinansierad. Ett framtida utvidgat filmavtal skulle kunna skapa bättre ekonomiska villkor och därmed bättre konstnärliga villkor för filmen.

I samma motions yrkande 6 begärs en utredning om hur det framtida filmstödet ska se ut. Motionärerna anser att förutsättningarna för produktion av svensk kvalitetsfilm för barn och unga behöver stärkas. Detsamma gäller uppdraget att verka för ökad jämställdhet och mångfald bland filmskaparna och stödet för internationell marknadsföring av svensk film. Inför utgången av filmavtalet bör man därför utreda ett statligt filmstöds utformning i framtiden.

I motion 2013/14:Kr312 av Mattias Karlsson (SD) yrkande 1 anförs angående den demokratiska förankringen av filmavtalet att det inte är en tillfredsställande modell att riksdagen enbart får besluta om ett redan färdigförhandlat avtal. Riksdagen borde ha möjlighet att påverka innehållet i ett avtal som ligger till grund för fördelningen av skattemedel.

I motionens yrkande 2 framförs uppfattningen att det är olyckligt att filmavtalet låsts fast vid att utvärdera jämställdhet genom att se till i hur hög grad fördelningen av stöd går till män respektive kvinnor. En sådan utvärdering förutsätter bristande jämställdhet i de fall denna fördelning inte är helt jämn. Motionären befarar också att det kan finnas en risk att det övergripande målet om jämn könsfördelning leder till att andra, kvalitativa bedömningsgrunder åsidosätts.

I samma motions yrkande 3 anförs att producenter av historisk film och kulturarvsfilm ofta verkar under särskilda och ibland fördyrande villkor, och motionärerna menar att genren tenderar att hamna mellan stolarna i fråga om bidragsgivning. Motionären anför att det vore önskvärt med ett särskilt stöd riktat mot nyproduktioner som lyfter upp och levandegör den svenska historien och det svenska kulturarvet.

Utskottets ställningstagande

Den statliga filmpolitiken består av två delar: filmavtalet och filmkulturella insatser. Genom det avtal som ingåtts mellan staten, filmbranschen och flera tv-företag bidrar staten med medel – 185 miljoner kronor 2012 – till svensk filmproduktion samt till viss distribution och visning av film i hela landet. Insatser för olika filmkulturella ändamål – ca 120 miljoner kronor 2012 – sker helt genom statlig finansiering. De filmpolitiska insatserna genomförs främst av Stiftelsen Svenska Filminstitutet (Filminstitutet). Visst stöd fördelas även av Konstnärsnämnden.

Villkoren för svensk film förändrades i och med det nya filmavtal som undertecknades den 25 september 2012 och som gäller för perioden den 1 januari 2013–31 december 2015. I regeringens proposition Bättre villkor

för svensk film (prop. 2012/13:22, bet. 2012/13:KrU2, rskr. 2012/13:112), som beslutades av riksdagen i december 2012, lades en ny inriktning fram för hela filmpolitiken utifrån ledorden kvalitet, förnyelse och tillgänglighet. I propositionen anfördes att de statliga insatserna bl.a. bör syfta till att främja barns och ungas kunskap om film och rörlig bild och deras eget skapande samt jämställdhet och mångfald på filmområdet.

Filmstödet tillförs 7,5 miljoner årligen 2015–2018 för att digitalisera det svenska filmarvet och därmed göra det tillgängligt för framtiden. Arbetet ska intensifieras redan under 2014 genom att 10 miljoner kronor omfördelas från stöd till digitalisering av biografier till att digitalisera film.

Det kan nämnas att webbplatsen filmarkivet.se, som invigdes 2011, i hög grad bidrar till att låta allmänheten få tillgång till delar av det svenska filmarvet. I samarbetsprojekt mellan Filminstitutet och Kungl. biblioteket tillhandahålls kort-, dokumentär-, journal- och reklamfilmer ur respektive institutions samlingar gratis. Sedan starten har antalet filmer fördubblats, och intresset är stort för att använda dem i undervisning, folkbildning och forskning samt i form av nyproduktion, utställningar och interaktiva läromedel.

I 2006 års filmavtal sattes målet att ett av könen, räknat i antal projekt som får stöd, senast ett år före avtalsperiodens slut bör vara representerat till minst 40 procent inom kategorierna manusförfattare, producent och regissör. Under avtalsperioden 2006–2012 har resultaten varierat en hel del, delvis påverkat av att underlaget är relativt begränsat när det gäller antalet filmer per år.

I 2013 års filmavtal skärptes jämställdhetsmålet. Vid avtalsperiodens slut ska förhandsstöden, räknat i antalet projekt som får stöd, ha fördelats jämnt mellan kvinnor och män.

Regeringens satsning om totalt ca 8,3 miljoner kronor på unga kvinnors filmskapande 2010–2014 syftar till att öka möjligheterna för unga kvinnliga filmskapare att etablera sig som filmare. Under 2012 har i detta syfte tolv olika regionala projekt pågått. Filminstitutet har även lanserat rapporten Inför nästa tagning, som visar att unga kvinnor kan få förbättrade förutsättningar för filmskapande genom att medvetenheten om genusfrågor ökas vid landets filmutbildningar. I december 2012 beviljade Filminstitutet 2,35 miljoner kronor i stöd till 15 olika projekt.

Regeringen har uppdragit åt Myndigheten för kulturanalys att ta fram en utvärdering av jämställdhetsatsningar som regeringen har gjort på kulturområdet under 2011–2014. Myndigheten för kulturanalys ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Kulturdepartementet och Utbildningsdepartementet) senast den 31 mars 2014.

Syftet med utvärderingen är att lyfta fram de resultat som satsningarna bidragit till och ge lärande och inspirerande exempel på framgångsrika metoder för jämställdhetsarbetet inom kulturområdet. Utgångspunkten för

utvärderingen ska vara de uppdrag som regeringen tidigare lämnat. På filmområdet gäller det Filminstitutets uppdrag att förbättra villkoren för kvinnliga filmskapare.

Den nuvarande modellen för filmpolitiken, som bl.a. innebär att frågan om utformning av olika stödformer omfattas av filmavtalet, har enligt utskottet hittills fungerat väl. Utskottet har tidigare uttalat (bet. 2012/13:KrU2) att det inte kan ställa sig bakom att riksdagen skulle påverka den närmare fördelningen av anslagsmedel på så sätt som Sverigedemokraterna förordar. Utskottet har ingen annan uppfattning nu.

Utskottet kan konstatera att lydelsen om jämställdhet i 2013 års avtal tydligt har skärpts i förhållande till 2006 års avtal. Avtalsparterna tar i det nya avtalet tydligt ställning för en jämn fördelning av förhandsstöden. I likhet med regeringen anser utskottet att det är en angelägen uppgift för Filminstitutet att aktivt och långsiktigt arbeta för att upprätthålla och utveckla en jämn könsfördelning i filmbranschen. Så som utskottet tidigare påpekat (bet. 2012/13:KrU2) är det dock viktigt att filmbranschen själv tar ett eget ansvar för denna utveckling. Utskottet menar att avtalets skärpta lydelse om krav på jämställdhet vid fördelningen av stöd på filmområdet visar att parterna finner denna fråga angelägen. Liksom tidigare förutsätter utskottet att fördelningen av stöd görs på kvalitativa bedömningsgrunder.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2013/14:Kr309 (V) yrkandena 5 och 6 samt 2013/14:Kr312 (SD) yrkandena 1–3.

Textning av tv-program, film på bio, dvd-filmer och teater

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om stöd till de hörselskadade till ett tillgängligare kulturliv med mer textning av film på bio, dvd-filmer och teater med hänvisning till det arbete som redan initierats.

Motionen

Anita Brodén och Christer Winbäck (båda FP) framför i motion 2013/14:So474 yrkande 3 att möjligheten att få tillgång till ett rikt kulturliv trots hörselnedsättning är oerhört viktig. Motionärerna understryker vikten av att samhället stöder de hörselskadade till ett tillgängligare kulturliv med mer textning också av film på bio, dvd-filmer och teater. Motionärerna menar att pjäser och liknande arrangemang går utmärkt att texta, och ändå är det sällsynt.

Utskottets ställningstagande

Digitalisering av film ökar tillgängligheten till film för personer med olika former av syn- och hörsel funktionsnedsättning. Textade versioner av svensk film kan numera finnas på samma kopia som de otextade, vilket gör att filmerna kan visas med text redan i samband med biografpremiären.

I propositionen Bättre villkor för svensk film (prop. 2012/13:22) bedömde regeringen att tillgängligheten till film för personer med funktionsnedsättning bör kunna öka genom de ändrade förutsättningar för textning och syntolkning av film som den digitala utvecklingen och villkoren i 2013 års filmavtal medför.

Den 14 november 2013 gav regeringen Svenska Filminstitutet och Post- och telestyrelsen (PTS) i uppdrag att öka tillgängligheten till film på biografier för personer som har nedsatt syn eller läs- och skrivsvårigheter. Uppdraget ska leda till att ta fram nya tekniska lösningar så att fler ska kunna ta del av biografernas utbud. Uppdraget ska redovisas den 31 oktober 2014 och genomföras i nära samverkan med organisationer som företräder biografägarna, filmdistributörerna och användargrupperna. Uppdraget är en fortsättning på projektet Tillgänglig bio som Filminstitutet och PTS genomförde på regeringens uppdrag under perioden juni 2011–maj 2013. Uppdraget finansieras med ytterligare 2,3 miljoner kronor.

Med det anförda avstyrker utskottet motion 2013/14:So474 (FP) yrkande 3.

Bergmancenter på Fårö

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Bergmancenter på Fårö och ett internationellt centrum för filmskapande verksamhet på Gotland.

Jämför reservation 15 (S).

Motionerna

I motion 2013/14:Kr241 understryker Christer Engelhardt (S) vikten av att ideella krafter kompletteras av professionell anställd personal för att kunna utveckla och säkra kvaliteten och kompetensen inom de kultur turistiska delarna av verksamheten vid Bergmancentret på Fårö. En mycket stor del av arbetsinsatsen under de tre säsonger man haft öppet har utgjorts av lokala och ideella krafter. De ideella krafterna gör en fantastisk insats, men de behöver kompletteras av professionell anställd personal. I motionen understryks vikten av att staten fortsättningsvis bär en del av ansvaret för att bidra till att kvalitetssäkra verksamheten till dess man fullt ut kan stå på egna ben.

I motion 2013/14:Kr271 av Christer Engelhardt (S) anförs att möjligheten att inrätta ett fjärde internationellt centrum för filmskapande verksamhet på Gotland bör ses över. I motionen framförs att det i dag finns tre olika internationella konstnärscentrum – Baltic Art Center (BAC), Visby International Centre for Composers (VICC) och Östersjöns författar- och översättarcentrum (ÖFÖC) på Gotland. Motionären anser dock att det saknas ett fjärde centrum med inriktning på filmskapande. Med den grund som finns på Fårö och Gotland i och med Bergmans arv skulle det kunna inrättas ett fjärde internationellt centrum för just filmskapande verksamhet.

Utskottets ställningstagande

Bergmancenter på Fårö är en stiftelse och en mötesplats kring Ingmar Bergmans livsgärning och konstnärskap och har som sin uppgift att förvalta och utveckla den publika delen av Bergmanarvet i en mångfald gestaltningar. Bergmancenter förvaltar det publika arvet efter Ingmar Bergman på Fårö. Bergmancenter på Fårö samarbetar med Stiftelsen Ingmar Bergman och Stiftelsen Bergmangårdarna på Fårö. Uppbyggnaden av Bergmancenter på Fårö har finansierats med stöd från Leader Gotland och Stiftelsen framtidens kultur.

Utskottet, som hösten 2013 gjorde ett studiebesök på Bergmancentret, finner inte skäl att tillstyrka motionsyrkandet om statens ansvar för Bergmancenter, men avser att följa frågan. Utskottet är inte heller berett att förorda skapandet av ett internationellt centrum för filmskapare. Därmed avslås motionerna 2013/14:Kr241 (S) och 2013/14:Kr271 (S).

Tidigare behandlade förslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om frågor som riksdagen har tagit ställning till tidigare under mandatperioden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare under mandatperioden avstyrkt motionsyrkanden som rör allas rätt till kultur liksom frågor som gäller scenkonst, bildkonst och film- och kulturskaparnas villkor och som är likadana eller snarlika nedanstående förtecknade yrkanden. Utskottet hänvisar till betänkandena 2012/13:KrU1, 2012/13:KrU2, 2012/13:KrU6, 2012/13:KrU10, 2012/13:KrU11 där yrkandena avstyrktes, och finner inte något skäl att ta upp dessa frågor till förnyad behandling. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag. Motionerna avstyrks därmed.

Motion 2013/14:Kr203 av Anders Andersson (KD)

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att rädda Svenskt Rockarkiv.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att låta Statens musikverk ta ett finansiellt ansvar för Svenskt Rockarkiv.

Motion 2013/14:Kr206 av Tina Ehn m.fl. (MP)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten för ett kulturellt stimulansbidrag.

Motion 2013/14:Kr208 av Eva Sonidsson och Kristina Nilsson (båda S)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur som tillväxtfaktor.

Motion 2013/14:Kr216 av Anders Ahlgren (C)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla Dalhalla till internationellt dragplåster som arena för sommaropera för att därmed stimulera spridning av operakonsten såväl geografiskt som befolkningsmässigt.

Motion 2013/14:Kr235 av Annika Eclund och Anders Andersson (båda KD)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att ge fler äldre inom vård- och omsorgsverksamheter en ökad delaktighet i kulturlivet.

Motion 2013/14:Kr240 av Carin Runeson och Kurt Kvarnström (båda S)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om filmarkivet i Grängesberg.

Motion 2013/14:Kr253 av Roza Güclü Hedin m.fl. (S)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge riktade uppdrag till kulturella mötesplatser över hela landet och att man vårdar dessa kulturinstitutioner och verkar för att de ska fortsätta vara goda ambassadörer och kulturspridare.

Motion 2013/14:296 av Börje Vestlund (S)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en anpassning av kulturlokaler för människor med dolda funktionsnedsättningar.

Motion 2013/14:Kr302 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD)

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avveckla den mångkulturalistiska kulturpolitiken.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kulturarvet och den nationella identiteten.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur i livets olika skeden.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultursektorns förutsättningar.

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en helhetssatsning för att överkomma funktionshinder.

Motion 2013/14:Kr306 av Gunnar Andrén (FP)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att uppmärksamma Drottningholmsteaterns 250-årsminne 2016 och att i det sammanhanget överväga att inbjuda till komposition av "modern Drottningholmsmusik".

Motion 2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V)

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som får till uppgift att kartlägga och ta fram en strategi för att uppnå ett jämställt kulturliv.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska ges i uppdrag att ta fram ett förslag till lagstiftning som motsvarar den norska kulturlagen.

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på hur en ny statlig inkomstgaranti för konstnärer kan genomföras och finansieras.

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att funktionshindersperspektivet måste ingå i mångfaldsbegreppet.

Motion 2013/14:Kr326 av Hannah Bergstedt m.fl. (S)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de kulturpolitiska målen tydligt ska främja kulturverksamheter som speglar, berör eller inbegriper hbt-personer och hbt-personers livsvillkor.

Motion 2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S)

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Umeå Europas kulturhuvudstad 2014.

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur och hälsa.

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett jämställt kulturliv och könsuppdelad statistik samt jämställdhet mellan könen i all statlig bidragsgivning på kulturområdet.

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att långsiktigt stärka kulturskaparnas villkor.

Motion 2013/14:N360 av Kent Persson m.fl. (V)

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillgång till god kultur oavsett var man bor i landet.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Kultursamverkansmodellen, punkt 1 (S, V)

av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S), Isak From (S) och Lars Ohly (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 16 och

avslår motionerna

2013/14:Kr281 av Ola Johansson (C),

2013/14:Kr316 av Helén Pettersson i Umeå m.fl. (S) och

2013/14:N333 av Christer Nylander (FP) yrkande 9.

Ställningstagande

Myndigheten för kulturanalys visar i sin senaste rapport att kultursamverkansmodellen i första hand är en angelägenhet för förvaltning och politik på regional nivå, även om den kommunala nivån har varit involverad i arbetet med kulturplanen. Vi anser att för att kultursamverkansmodellen ska bli framgångsrik så måste fler kulturellt yrkesverksamma och också företrädare för amatörkulturen involveras i processen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr339 (S) yrkande 16 och avslå motionerna 2013/14:Kr281 (C), 2013/14:Kr316 (S) och 2013/14:N333 (FP) yrkande 9.

2. Arbetsplatsbibliotek, punkt 3 (S, V)

av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S), Isak From (S) och Lars Ohly (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Kr250 av Clas-Göran Carlsson m.fl. (S).

Ställningstagande

Vi anser att ett mindre bibliotek, i exempelvis lunchrummet, kan höja statusen på kultur på arbetsplatsen och uppmuntra till läslust, en läslust som både bildligt och bokstavligt talat följer med den anställda hem, och som kan bryta invanda mönster och ändra synen på läsning, och på så vis höja livskvaliteten.

Arbetsplatsbibliotek bör därför vara en självklar del av den allmänna folkbildningen. Lika självklart bör det vara att företag ska kunna söka statligt stöd för sådana satsningar. Regeringen bör därför initiera en utredning om att återinföra bidraget till litteratur och konst på arbetsplatser. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr250 (S).

3. Internationellt kulturutbyte, punkt 4 (S)

av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S) och Isak From (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 11 och

avslår motion

2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 22–24.

Ställningstagande

Vi anser att det är mycket viktigt att stödja ett ökat internationellt kulturutbyte. Internationellt kulturutbyte gör att Sverige öppnar sig mot omvärlden. Det ger svensk kultur möjlighet att möta en ny publik i andra länder och svensk publik möjlighet att ta del av andra länders framstående och nyskapande kultur.

Det är bra att myndigheterna på kulturområdet har i uppgift att integrera ett internationellt och interkulturellt perspektiv i sina verksamheter. Vi anser emellertid att det ska ges ett tydligare uppdrag till Statens kulturråd att i sitt arbete med att öka internationaliseringen stötta och prioritera kulturföreningar, fria grupper, institutioner och andra initiativ som långsiktigt arbetar med att öka mångfalden genom internationalisering i olika former. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr339 (S) yrkande 11 och avslå motion 2013/14:Kr309 (V) yrkandena 22–24.

4. Internationellt kulturutbyte, punkt 4 (V)

av Lars Ohly (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 22–24 och avslår motion 2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 11.

Ställningstagande

Kulturen är till sin natur gränsöverskridande och brobyggande. Jag anser att det internationella kulturarbetet måste förstärkas.

Sverige har i dag sju kulturattachéer som har till uppgift att sprida kunskap om svensk kultur och utbildning och verka för kulturutbyte mellan Sverige och det land där attachén är verksam. Jag anser att detta är alltför få och att antalet kulturattachéer ska utökas.

Översättarverksamheten hör till den fundamentala brobygggarverksamheten för utbyte mellan olika nationer och språk. Jag ser därför med stor oro hur stödet för översättarutbildningen på t.ex. Södertörns högskola har upphört och att ett unikt översättarcentrum som vårt svenska på Rhodos riskerar att läggas ned på grund av den ekonomiska krisen i Grekland. Jag anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som innebär att både det personella och organisatoriska stödet till översättarverksamheten återupprättas.

Det skrivna ordet är satt under stor press, ja till och med förföljelse runt om i världen. Författare och konstnärer arbetar med livet som insats för att skapa nya verk och även för att hävda den okränkbara, demokratiska yttrandefriheten. Jag anser att Sverige ska erbjuda fristäder för dessa förföljda kulturskapare och att staten bör ge stöd till de kommuner som vill upplåta bostäder och livsrum för dem. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag på hur kommuner som upplåter bostäder till förföljda kulturskapare ska kunna stöttas ekonomiskt.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr309 (V) yrkandena 22–24 och avslå motion 2013/14:Kr339 (S) yrkande 11.

5. MU-avtalet, punkt 6 (S, MP, V)

av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S), Isak From (S), Tina Ehn (MP) och Lars Ohly (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 12 och 2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkandena 26 och 27.

Ställningstagande

Sedan 2009 finns ett nytt utställnings- och medverkanssättningsavtal (MU-avtalet) som likt ett kollektivavtal garanterar konstnären en viss minimisättning vid en utställning på en statlig institution. När det undertecknades av staten och berörda konstnärorganisationer innebar det en stor framgång för konstnärskollektivet. Men problemet är att många konstinstitutioner – däribland regionala och lokala offentliga museer och konsthallar – runt om i landet har valt att inte använda sig av avtalet trots att det är normerande för konstbranschen. Endast 39 procent av Sveriges utställningsarrangörer tillämpar MU-avtalet. För att detta avtal ska få en verklig praktisk betydelse för de konstnärer som ställer ut gäller det att avtalet efterlevs. Vår uppfattning är att alla som får statligt bidrag till sin verksamhet ska följa MU-avtalet.

Med anledning av den nu pågående regionaliseringen av kulturpolitiken ser vi en gyllene möjlighet att lyfta fram konstnärernas arbetsvillkor vid de offentliga konstinstitutionerna genom att man i de regionala kulturplanerna slår fast att man vid all utställningsverksamhet finansierad med

offentliga medel ska följa MU-avtalets miniminivåer. Stödet bland medborgarna för en sådan hållning torde vara stort, med tanke på det starka stöd som finns för rimliga arbetsvillkor på arbetsmarknaden.

Vi föreslår att regeringen tar fram riktlinjer för att alla institutioner som får statligt bidrag följer MU-avtalet. Det är också angeläget att MU-avtalet följs upp årligen. Vi föreslår därför även att regeringen ger i uppdrag till Statens kulturråd att ansvara för uppföljningen av hur MU-avtalet efterlevs.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr339 (S) yrkandena 26 och 27 och motion 2013/14:Kr309 (V) yrkande 12.

6. Scenkonstallianserna, punkt 7 (S, MP, V)

av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S), Isak From (S), Tina Ehn (MP) och Lars Ohly (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Kr317 av Meeri Wasberg (S).

Ställningstagande

Arbetsmarknaden för professionella skådespelare, dansare och musiker kännetecknas av förhållandevis få tillsvidareanställningar och en stor andel tidsbegränsade anställningar. För att förbättra situationen för scenkonstnärerna har riksdagen i olika omgångar, alltsedan 1999, anslagit medel till scenkonstallianserna där professionella skådespelare, dansare och musiker kan få anställning och ersättning under perioder då de saknar engagemang.

Genom sin alliansanställning får scenkonstnärerna en jämnare inkomst och därmed en tryggare ekonomisk och social situation jämfört med om de skulle varva frilansuppdrag med perioder av arbetslöshet då många skulle vara beroende av arbetslöshetskassan för sin försörjning.

Arbetslösheten bland kulturarbetare är högre än i många andra grupper, och många kulturarbetare tvingas lämna kulturarbetsmarknaden. Det är ett enormt slöseri med kraft, energi och talang. Sverige behöver mer kreativitet, inte mindre. Kulturskaparna utgör navet i skapandet av kultur. De har ofta dåliga arbetsvillkor och därför ännu svårare att passa in i de traditionella trygghetssystemen.

Scenkonstallianserna har bidragit till att fler scenkonstnärer kan komma i arbete och få en tryggare social och ekonomisk situation. Vi anser att fler behöver ges denna möjlighet. Därför bör man också se över möjligheterna att höja anslagen till scenkonstallianserna.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr317 (S).

7. Bild- och formkonstnärer, punkt 8 (V)

av Lars Ohly (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 9 och 13.

Ställningstagande

Bild- och formkonst behöver en nationell strategi som samlar de viktigaste förslagen för att fler konstnärer ska kunna leva på sitt arbete samt att fler personer får tillgång till bildkonst i samhället. Regeringen bör därför utforma en nationell strategi för bild- och formkonst.

Vänsterpartiet vill också undersöka möjligheterna att skapa en fjärde konstnärssallians för bild- och formkonstnärer på samma sätt som de s.k. teater-, musik- och danssallianserna. Bildkonstnärerna är den grupp kulturskapare som har de sämsta ekonomiska villkoren av alla. Regeringen bör skyndsamt utreda möjligheterna till att skapa en tredje anställningsform för bild- och formkonstnärer.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr309 (V) yrkandena 9 och 13.

8. Enprocentsregeln, punkt 9 (S, MP, V)

av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S), Isak From (S), Tina Ehn (MP) och Lars Ohly (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 10 och 11, 2013/14:Kr338 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 3 och 2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 28.

Ställningstagande

Offentlig konstnärlig utsmyckning bidrar till att skapa attraktiva miljöer till gagn för alla medborgare. Den s.k. enprocentsregeln, som har funnits sedan 1937 då Statens konstråd bildades, rekommenderar att 1 procent av kostnaderna för offentliga byggnationer ska gå till offentlig gestaltning och konst. Regeln innebär arbete och rimliga ersättningar till konstnärer och bidrar till en estetiskt tilltalande och spännande offentlig miljö. Att denna regel följs innebär en stärkt marknad för konsten och konsthantverket.

Det saknas i dag kunskap om hur enprocentsregeln i praktiken fungerar. Vi anser därför att det behövs en utvärdering av hur regeln efterlevs på såväl kommunal nivå, landstingsnivå och statlig nivå som hos privata aktörer.

Vi vill därför att regeringen ger berörda myndigheter, t.ex. Myndigheten för kulturanalys och Kulturrådet, i uppdrag att genomföra en sådan utvärdering. Vidare bör informationen om enprocentsregeln förstärkas.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motionerna 2013/14:Kr309 (V) yrkandena 10 och 11, 2013/14:Kr338 (MP) yrkande 3 och 2013/14:Kr339 (S) yrkande 28.

9. Ombyggnaden av Kungliga Operan, punkt 10 (S, MP, V)

av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S), Isak From (S), Tina Ehn (MP) och Lars Ohly (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 20.

Ställningstagande

Regeringen föreslår en omfattande renovering och ombyggnad av Kungliga Operan, Sveriges nationalscen för opera och balett. Syftet är att göra operahuset mer öppet och tillgängligt för publiken och att skapa förutsättningar för Kungliga Operan att utveckla sin konstnärliga verksamhet. Regeringen har givit Statens fastighetsverk i uppdrag att i nära samverkan med Kungliga Operan ta fram ett förslag till plan för en renovering och ombyggnad av operahuset. Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2014. De ekonomiska ramarna har satts till 2 miljarder kronor. Vi avvaktar utredningen i sin helhet. Vår uppfattning är att det är viktigt att en ombyggd nationalscen för opera blir en angelägenhet för hela svenska folket. Ett konkret sätt är att i utredningen ta fram underlag för och beskriv-

ningar av fasta installationer av teknisk utrustning så att Kungliga Operan dels kan göra inspelningar, dels livesända föreställningar till de digitaliserade biograferna runt om i hela landet. Folkets Hus och Parkers initiativ Live på bio är en förebild som under de senaste åren fått över 100 000 människor att se direktsänd opera på bio. Inte minst har direktsändningarna från Metropolitan i New York – i toppklass både konstnärligt och tekniskt – rönt enorm popularitet. Nu finns chansen att göra den svenska nationaloperan till en angelägenhet för hela landet, en chans man inte får missa. Frågan om förutsättningar för livesändningar bör därför behandlas inom ramen för Fastighetsverkets uppdrag.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr339 (S) yrkande 20.

10. Nyckelharpanns bevarande, punkt 11 (S)

av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S) och Isak From (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Kr287 av Agneta Gille och Ardalan Shekarabi (båda S).

Ställningstagande

Intresset för nyckelharpan ökar, i synnerhet ur ett internationellt perspektiv. Det märks inte minst när utövande nyckelharpister från hela världen varje år söker sig till Sverige och Uppland för att förkovra sig i sitt musicerande genom att delta i sommarkurser.

Med en obruten tradition på flertalet sekler i hur man spelar nyckelharpa är det naturligt att världens alla blickar vänds mot Sverige och Uppland när det kommer till nyckelharpan. Den kunskap som byggts upp under årens lopp riskerar att gå förlorad om inte åtgärder sätts in. Eftersom nyckelharpsbyggarnas marknad är begränsad är det i dag få som väljer att investera de år av träning som krävs för att nå en relevant hantverksskicklighet. Det kommer inom en alltför snar framtid att medföra att det inte längre finns någon kompetens att bygga instrument av kvalitet för att tillmötesgå behoven hos den växande skaran professionella musiker.

Flera åtgärder krävs för att trygga kunskapen kring bygget av nyckelharpan: kartläggning och dokumentation av de professionella byggare som ännu är verksamma, insatser för att utöka nyckelharpsbyggares marknad till den internationella arenan samt insatser för att öka intresset av nyckelharpan som instrument på en internationell arena.

Genom att öka kontaktytorna mellan utövande nyckelharpsmusikanter från Sverige och hela världen, byggare av instrumentet, forskare, publik och intresserade skulle många nyttoeffekter kunna uppnås.

Folkmusiktraditionen och nyckelharpan som del av varumärket Sverige skulle få ytterligare kanaler utomlands. Likaså skulle den internationella marknaden för professionella folkmusiker öka. Interkulturella samarbeten skulle få en utmärkt grogrund. Aktörer från hela världen, på alla nivåer, inom alla musikstilar, behöver en gemensam mötesplats för att kunna utbyta erfarenheter och lära av varandra, diskutera, lyssna till varandras musicerande och spela tillsammans. Inte minst behöver utövande spelmän och instrumentbyggare en plattform för att mötas. Detta skulle avsevärt förbättra förutsättningarna att verka som instrumentbyggare. Mot denna bakgrund är det utomordentligt angeläget att se över möjligheterna till en bredare finansiering för denna viktiga verksamhet.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr287 (S).

11. Lokal och regional scenkonst, punkt 12 (S, MP)

av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S), Isak From (S) och Tina Ehn (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 21 och

avslår motion

2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 20.

Ställningstagande

Det är viktigt att kulturlivet i hela Sverige kan leva och utvecklas. Kulturen utgör en omistlig del i samhällsbygget och är en avgörande lokalisering- och tillväxtfaktor. Det är viktigt att det finns ett fritt och självständigt kulturliv utanför de offentliga kulturinstitutionerna. De ideella arrangörerna utgör ofta motorn i det lokala kulturlivet och engagerar många människor som brinner för att arrangera teaterföreställningar, konserter, festivaler m.m. Vi saknar i dag fakta och kunskaper om vilken betydelse de ideella kultur- och musikarrangörerna har i det lokala kulturlivet, och inte minst vilken betydelse de har för att skapa arbetstillfällen för kulturskaparna. Vi anser att det vore väsentligt att sådan kunskap fanns

och vill därför att Myndigheten för kulturanalys får i uppdrag att i samverkan med Kulturrådet och de ideella kultur- och musikarrangörerna ta fram relevant statistik och relevanta analyser.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr339 (S) yrkande 21 och avslå motion 2013/14:Kr309 (V) yrkande 20.

12. Lokal och regional scenkonst, punkt 12 (V)

av Lars Ohly (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 20 och avslår motion 2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 21.

Ställningstagande

Kulturen har en given roll överallt, såväl i storstäderna som på landsbygden och i storstädernas förorter. Vänsterpartiet värnar ett rikt kulturliv också för landsbygdskommuner och storstadsförorter. Teater, dans och andra konstformer ska finnas i hela landet. Den regionala spridningen är ett nationellt ansvar, och staten måste garantera finansieringen. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur den regionala spridningen av dans och teater ska kunna garanteras och finansieras.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr309 (V) yrkande 20 och avslå motion 2013/14:Kr339 (S) yrkande 21.

13. Filmavtalet, punkt 13 (SD)

av Margareta Larsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Kr312 av Mattias Karlsson (SD) yrkandena 1–3 och avslår motion 2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Alltsedan 1963, då det första filmavtalet tecknades, har svensk filmindustri fått stöd av staten genom detta avtal. Avtalet har omförhandlats vid flera tillfällen, och för statens räkning har det varit regeringen som haft till uppgift att delta i förhandlingarna och underteckna avtalet. Riksdagen har formellt godkänt avtalet för att medge den finansiering som sker genom statliga bidrag.

Sverigedemokraterna anser det inte vara en tillfredsställande modell att riksdagen enbart får besluta om ett redan färdigförhandlat avtal. Folkets främsta företrädare borde i rimlighetens namn ha möjlighet att påverka innehållet i ett avtal som ligger till grund för fördelningen av skattemedel.

Vi anser det vara olyckligt att filmavtalet låsts fast vid att utvärdera jämställdhet genom att se till i hur hög grad fördelning av stöd går till män respektive kvinnor och att det förutsätter bristande jämställdhet i de fall denna fördelning inte är helt jämn. Vi befarar också att det kan finnas en risk att det övergripande målet om jämn könsfördelning leder till att andra, kvalitativa bedömningsgrunder åsidosätts.

Producenter av historisk film och kulturarvsfilm verkar ofta under särskilda och ibland fördyrande villkor. Genren tenderar att hamna mellan stolarna i fråga om bidragsgivning.

Sverigedemokraterna menar att det vore önskvärt med ett särskilt stöd riktat mot nyproduktioner som lyfter upp och levandegör den svenska historien och det svenska kulturarvet. Genom att känna vår historia känner vi oss själva; vårt gemensamma arv är själva fundamentet för vårt samhällsbygge. Det är vår övertygelse att stärkta möjligheter till produktion av historisk film skulle bidra till ökad gemenskap och en mer sammanhållen nation.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr312 (SD) yrkandena 1–3 och avslå motion 2013/14:Kr309 (V) yrkandena 5 och 6.

14. Filmavtalet, punkt 13 (V)

av Lars Ohly (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt avslår motion

2013/14:Kr312 av Mattias Karlsson (SD) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Film är en konstart som i sig rymmer alla andra konstarter: berättelsen, bilden, musiken, dramat, dansen o.s.v. Det är ett medium med stor genomslagskraft som i hög grad formar vår bild av världen och är vid sidan av musiken den konstart som flest ungdomar regelbundet kommer i kontakt med.

Svensk film behöver bättre och mer långsiktiga villkor för att kunna hävda sin särart i den internationella konkurrensen. Vänsterpartiet värnar en mångfald inom filmen. Filmen har en viktig funktion i att spegla det svenska samhällets utveckling. Svensk film är i dag underfinansierad. Vi ser ett framtida utvidgat filmavtal som det alternativ som skulle kunna skapa bättre ekonomiska villkor och därmed bättre konstnärliga villkor för filmen. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om mer långsiktiga villkor för filmstödet.

Förutsättningarna för produktion av svensk kvalitetsfilm för barn och unga behöver vidare stärkas. Detsamma gäller uppdraget att verka för ökad jämställdhet och mångfald bland filmskaparna och stödet för internationell marknadsföring av svensk film. Inför utgången av filmavtalet bör ett statligt filmstöds utformning i framtiden utredas. Regeringen bör därför tillsätta en utredning för hur det framtida filmstödet ska se ut.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2013/14:Kr309 (V) yrkandena 5 och 6 samt avslå motion 2013/14:Kr312 (SD) yrkandena 1–3.

15. Bergmancenter på Fårö, punkt 15 (S)

av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S) och Isak From (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2013/14:Kr241 av Christer Engelhardt (S) och 2013/14:Kr271 av Christer Engelhardt (S).

Ställningstagande

På Gotland finns det tre olika internationella konstnärscentrum – Baltic Art Center (BAC), Visby International Centre for Composers (VICC) och Östersjöns författar- och översättarcentrum (ÖFÖC). Alla tre centrum har bildats för att bedriva internationell kulturverksamhet med bl.a. residensverksamhet. Dessa centrum följer upp samtida tonsättare, författare och konstnärer och har genom sitt arbete lyckats bli internationellt erkända.

Men det saknas ett fjärde centrum med inriktning på filmskapande. Med den grund som finns på Fårö och Gotland i och med Bergmans arv skulle det kunna inrättas ett fjärde internationellt centrum för just filmskapande verksamhet.

På Gotland har det under senare år med hjälp av ideella krafter, Region Gotland och privata investerare byggts upp ett center som handlar om Ingmar Bergmans liv och gärning. Sommaren 2013 nyinrigdes Bergmancenter på Fårö. Arvet efter Bergman är uppdelat i två olika stiftelser och i Bergmancenter. Två av dessa är verksamma på Fårö och Gotland. Bergmanstiftelsen har residensverksamhet för olika kulturella genrer.

Det är viktigt att staten också ser det fortsatta ansvar som denna investering i landsbygden är och det viktiga i att staten fortsättningsvis är en del av ansvaret för att bidra till att kvalitetssäkra verksamheten till dess man fullt ut kan stå på egna ben.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motionerna 2013/14:Kr271(S) och 2013/14:Kr241(S).

Särskilt yttrande

Hbt-frågor inom kultur, punkt 5 (S)

Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S) och Isak From (S) anför:

Vi anser att det är viktigt att historien ur ett hbt-perspektiv synliggörs, dokumenteras, kulturellt levandegörs och blir tillgängligt. Då regeringen i januari 2014 antagit en hbt-strategi och uppdragit åt Statens kulturråd att vara en strategisk myndighet, enligt regeringens strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, avstår vi nu från att reservera oss. Vi kommer dock att noga följa utvecklingen och förbehåller oss rätten att återkomma om så skulle behövas.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:So474 av Anita Brodén och Christer Winbäck (båda FP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om mer textning av tv-program, film på bio, dvd-filmer och teater.

2013/14:Kr203 av Anders Andersson (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att rädda Svenskt Rockarkiv.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att låta Statens musikverk ta ett finansiellt ansvar för Svenskt Rockarkiv.

2013/14:Kr206 av Tina Ehn m.fl. (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten för ett kulturellt stimulansbidrag.

2013/14:Kr208 av Eva Sonidsson och Kristina Nilsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur som tillväxtfaktor.

2013/14:Kr216 av Anders Ahlgren (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla Dalhalla till internationellt dragplåster som arena för sommaropera för att därmed stimulera spridning av operakonsten såväl geografiskt som befolkningsmässigt.

2013/14:Kr235 av Annika Eclund och Anders Andersson (båda KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att ge fler äldre inom vård- och omsorgsverksamheter en ökad delaktighet i kulturlivet.

2013/14:Kr240 av Carin Runeson och Kurt Kvarnström (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om filmarkivet i Grängesberg.

2013/14:Kr241 av Christer Engelhardt (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Bergmancenter på Fårö.

2013/14:Kr250 av Clas-Göran Carlsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett återinförande av kultur i arbetslivsbidraget.

2013/14:Kr253 av Roza Güclü Hedin m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge riktade uppdrag till viktiga kulturella mötesplatser över hela landet och att man vårdar dessa kulturinstitutioner och verkar för att de ska fortsätta vara goda ambassadörer och "kulturspridare".

2013/14:Kr271 av Christer Engelhardt (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta ett fjärde internationellt centrum för filmskapande verksamhet på Gotland.

2013/14:Kr281 av Ola Johansson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ny modell för den nationella kulturpolitiken med utgångspunkten att involvera regionerna i den nationella politiken.

2013/14:Kr287 av Agneta Gille och Ardalan Shekarabi (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna för en bredare finansiering för nyckelharpens bevarande och nyckelharpsbyggarutbildningen vid Eric Sahlström Institutet.

2013/14:Kr295 av Eva-Lena Jansson m.fl. (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att främja kulturverksamhet på teckenspråk.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motion om att tillgängliggöra teckenspråkets och dövkulturens historia.

2013/14:Kr296 av Börje Vestlund (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en anpassning av kulturlokaler för människor med dolda funktionsnedläggningar.

2013/14:Kr302 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avveckla den mångkulturalistiska kulturpolitiken.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kulturarvet och den nationella identiteten.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur i livets olika skeden.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultursektorns förutsättningar.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en helhetsatsning för att överkomma funktionshinder.

2013/14:Kr306 av Gunnar Andrén (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att uppmärksamma Drottningholmsteaterns 250-årsminne 2016 och att i det sammanhanget överväga att inbjuda till komposition av ”modern Drottningholmsmusik”.

2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som får till uppgift att kartlägga och ta fram en strategi för att uppnå ett jämställt kulturliv.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska ges i uppdrag att ta fram ett förslag till lagstiftning som motsvarar den norska kulturlagen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om mer långsiktiga villkor för filmstödet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för hur det framtida filmstödet ska se ut.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör utreda möjligheterna till att skapa en tredje anställningsform för bild- och formkonstnärer.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på ett stimulanspaket med utbildning och ekonomiskt stöd för kommuner och landsting som antar procentregeln för konstnärlig gestaltning.

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur många kommuner och landsting som använder enprocentsregeln, hur den kan spela en större roll i framtida byggnationer och investeringar samt vilka eventuella sanktioner som kan vara aktuella mot byggherrar som inte tillämpar enprocentsregeln.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som innebär att utställningsarrangörer som får statliga bidrag ska tillämpa medverkans- och utställningsavtalet (MU-avtalet).
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utforma en nationell strategi för bild- och formkonst.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på hur en ny statlig inkomstgaranti för konstnärer kan genomföras och finansieras.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att funktionsnedsättningsperspektivet måste ingå i mångfaldsbegreppet.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur den regionala spridningen av dans och teater ska kunna garanteras och finansieras.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillse att antalet kulturattachéer utökas och att det internationella kulturarbetet förstärks.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som innebär att både det personella och organisatoriska stödet till översättarverksamheten återupprättas.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur kommuner som upplåter bostäder till förföljda kulturskapare ska kunna stöttas ekonomiskt.

2013/14:Kr312 av Mattias Karlsson (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den demokratiska förankringen av filmavtalet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om de skärpta kraven på jämställdhet i filmavtalet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om filmstöd till kulturarvsfilm.

2013/14:Kr316 av Helén Pettersson i Umeå m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur i hela landet.

2013/14:Kr317 av Meeri Wasberg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att höja anslaget till scenkonstallianserna.

2013/14:Kr326 av Hannah Bergstedt m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de kulturpolitiska målen tydligt ska främja kulturverksamheter som speglar, berör eller inbegriper hbt-personer och hbt-personers livsvillkor.

2013/14:Kr338 av Tina Ehn m.fl. (MP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 5.8 om att Kulturrådet ska utvärdera enprocentsregeln om utsmyckning av offentliga miljöer.

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om internationalisering och mångfald.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Umeå Europas kulturhuvudstad 2014.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regional kulturverksamhet – kultursamverkansmodellen.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur och hälsa.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett jämställt kulturliv och könsuppdelad statistik samt jämställdhet mellan könen i all statlig bidragsgivning på kulturområdet.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hbt-frågor inom kultur och idrott.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om renovering och ombyggnad av Kungliga Operan.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ideella kultur- och musikarrangörer.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riktlinjer avseende MU-avtalet för institutioner med statliga bidrag.

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Statens kulturråd i uppdrag att se över hur MU-avtalet efterlevs.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om enprocentsregeln.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att långsiktigt stärka kulturskaparnas villkor.

2013/14:N333 av Christer Nylander (FP):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utveckling av kultursamverkansmodellen.

2013/14:N360 av Kent Persson m.fl. (V):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillgång till god kultur oavsett var man bor i landet.